

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

124. — STEV. 124.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 26, 1932. — ČETREK, 26. MAJA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

VODITELJI ZA KOMPROMISNO DAVČNO PREDLOGO

NAJNOVEJŠA PREDLOGA WAGNERJA ZA ZMANJŠANJE SPLOŠNE NEZAPOSLENOSTI

Finančna stabilnost cele dežele je ogrožena. — DAVEK na pivo je bil zavržen s 55 proti 26 glasovom. — Harrison zahteva glasovanje glede davka na prodajo. — Newyorški senator predlaga, naj se porabi petsto milijonov dolarjev za javne gradnje. — Hoover je baje začel simpatizirati z mokrači.

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — Voditelji obeh strank so danes pozvali svoje tovariše naj se zedinijo glede kompromisne davčne predloge. Pri tem so opozarjali na dejstvo, da je finančna stabilnost vse dežele ogrožena in da se je bati najhujšega, ako ne bo spravljen proračun v ravnovesje.

Vsa upanja, da bi senat odobril davek na pivo, ki bi vsebovalo dva in tri četrt odstotkov alkohola, so bila danes pokopana, ko je bil tozadevni predlog senatorja Bingham, republikanec iz države Connecticut, zavržen s 55 proti 26 glasovom.

Med senatorjem Binghamom in senatorjem Borahom se je unela vroča debata. Borah je seveda zastopal stvar suhačev.

Dve stvari sta gotovi: nova davčna predloga ne bo vsebovala nobenega davka na pivo in nobenih nadaljnjih davščin, izvemši davek na les, baker, premog in petrolej.

Vsi poskusi, da bi vključili v davčno predlogo nove davščine oziroma stare izpremenili, so bili odločno zavrženi.

Senator Harrison je z vso odločnostjo zagovarjal davek na prodajo.

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — Senator Wagner, demokrat iz New Yorka, je danes vložil novo predlogo, ki je cilj je izboljšati obupen položaj nezaposlenih. Senator zahteva dva milijardi dolarjev. Poldrugo milijardo naj bi dobila rekonstrukcijska korporacija ter naj bi se tem denarjem v prvi vrsti pomagala velikim industrijam in farmerjem.

Ostalih petsto milijonov dolarjev zahteva Wagner za javne gradnje, s katerimi naj bi vlada takoj pričela.

Hoover je predlagal v ta namen le sto milijonov dolarjev. Po Wagnerjevem zatrdilu bi bilo mogoče v tem slučaju zaposliti komaj štirideset tisoč delavcev. Ako bi Wagner prodiral s svojim predlogom, bi dobilo delo najmanj dvesto tisoč oseb.

Zelo dvomljivo je, da bi bila Wagnerjeva predloga sprejeta.

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — Danes se je izvedelo, da se bo predsednik Hoover v kratkem posvetoval z voditelji republikanske stranke. Med republikanci, ki se zavzemajo za sušo, in onimi, ki zagovarjajo mokroto, mora priti do nekakega kompromisa, kajti brez tega kompromisa bi pri prihodnjih volitvah ne imeli republikanci nobenega izgleda na zmago.

V platformo republikanske stranke bo brez dvoma vrinjena nekaka prohibicijska plank, ki bo najbrž zahtevala splošno glasovanje glede tega kočljivega vprašanja.

Zastopnik suhačev je senator Borah, ki bo brez dvoma trdno vztrajal na svojem stališču.

Nekateri mokrači zatrjujejo, da se je začel predsednik Hoover nagibati na njihovo stran, koliko je pa resnice na tem, se zaenkrat še ni dalo dognati. Na konvenciji bo nominalni Hooverja Joseph B. Scott iz Los Angelesa.

Zaenkrat nima Hoover nobenega resnega protikandidata.

Admiral Saito novi japonski min. predsednik

ODKRITJE NOVEGA PLANETA

Dali so mu ime 1932. — Oddaljen je nad štiri milijone milj, kar je po mnenju zvezdoslovcev zelo blizu zemlje.

Heidelberg, Nem. ija, 25. maja. — K več kot 1000 planetom, ki so bili odkriti v zadnjih letih, je bil zopet dodan nov planet, ki je najbližji naši zemlji.

Observatorij v Heidelbergu je naznanil, da je bil planet odkrit in da mu je bilo dano ime "1932 H. A."

Nahaja se okoli 4,350,000 milj od zemlje in se vrti med zemljo in Venero.

Največ v zadnjem času odkritih planetov se nahaja zelo daleč od zemlje in nekateri se celo nahajajo za Marsom in Jupitrom.

Največji med njimi pa je samo tako velik kot bi angleški otok stisnil v kroglo.

Planet je odkril dr. Karl Reinmuth, ki pravi, da je odkritje tega planeta velike važnosti za določitev razdalje med soncem in zemljo.

PREPIR ZARADI GDANSKA

Berlin, Nemčija, 25. maja. — Dolgo preteči spor ob vzhodni meji Nemčije je prišel na dan, ko je odbor za zunanje zadeve v državnem zboru ostro posvaril Poljsko in Litvinsko, da se naj ne vtičata v zadeve svobodnih mest Gdansk in Memel. Obe mesti sta pred vojno pripadali Nemčiji.

Odbor, kateremu načeljujejo fašistovski poslanci, je sprejel resolucijo, ki prosi vlado, da odredi vse potrebno, da prepreči vsako kršenje pravic Nemcev, ki živijo v obeh mestih.

Nemška vlada je posvarila Poljsko, da bo smatrala vsak napad na Gdansk ali Memel za napad na Nemčijo in da bo tudi odgovorila v tem smislu.

Kancler Heinrich Brüning je zagotovil odboru, da bodo Nemci v obeh mestih dobro varovani proti vsakemu zunanjemu motenju.

Časopisi so prinesli razburljive vesti, da Poljska zbira ob nemški meji in še zlasti v bližini Gdanska svojo vojsko, kar pa je bilo zanikano v Varšavi in Berlinu.

ROCKEFELLER PODPIRA BELO ARMADO

Moskva, Rusija, 25. maja. — Neko poročilo iz Berlina, o katerem se zatrjuje, da prihaja iz zanesljivega vira, pravi, da nekaka finančna skupina, ki je v ozkem stiku z Rockefellerjem, materialno podpira oddelke bele armade na Daljnem Istoku.

Poročilo tudi pravi, da se po Evropi in Ameriki organizirajo oddelki bele armade in da se od poslancev armade pogajajo v Franciji in Združenih državah za nakup municije za 25,000 vojakov.

Poročilo dodaja, da so bile dosedanje denarne težave premagane, ker je organizaciji prisločila na pomoč močna skupina finančnikov.

HITLERJEVCI V PRUSKEM PARLAMENTU

Nazi stranka ima 162 poslancev — Med njimi je tudi Viljemov sin princ August Viljem — General je predsednik.

Berlin, Nemčija, 25. maja. — Prvič v zgodovini je nemški princ zasedel poslanski sedež v pruskem državnem zboru, ko se je po zadnjih volitvah prvič sestal državni zbor. Med fašistovskimi poslanci, ki so ponosno vkorakali v zbornico, je bil tudi izvoljeni poslanec princ August Viljem. Fašisti imajo 162 poslancev.

Mnogo radovednega občinstva je zasedlo galerijske sedeže, da so mogli videti najmočnejšo stranko, ki je še kdaj bila v pruskem državnem zboru. Pričakovali so tudi, da bo prišlo do kakih izgrediv, katerih pa ni bilo.

Prvi seji je predsedoval najstarejši 82 let stari general Carl Litzmann, kateremu v Nemčiji pripisujejo veliko junaštvo, ker je dobil bitko pri Brzeziny proti Rusom.

Litzmann se je celo posluževal zvonce, medtem ko so socialisti klicali: "Doli s cesarskimi generali!" Litzmann jim je odgovoril, da ima vsled svoje starosti pravico da predsedništvu, nakar je dobil v odgovor: "Vojno ste dobro preživeli!"

Ministrski sedeži so bili prazni, ker je socialistični ministrski predsednik Otto Braun pred nekaj dnevi odstopil in ni čakal, da bi ga fašistovski poslanci strmo glavili.

HUDA PREMOKARSKA BITKA

New Philadelphia, Ohio, 25. maja. — Stavkari Welford Coal Co. rudnika so se zapletli v pravečo bitko s kompanijskimi stražniki. Srečljali so strojnimi in navadnimi puškami. Bitka je trajala celo uro. Obe stranki sta oddali nad 2000 streliv, toda nikdo ni bil ranjen. Stavkarji so se umaknili, ko je prišel na lice mesta šerif s svojimi deputiji.

VELIKANSKA DEDŠČINA

Alexandria, Egipt, 25. maja. — Osemdeset let stara Armenka Marjana Djenikian je s svojima dvema sinovima odpotovala v Indijo, da prevzame velikansko dedščino v znesku 132 milijonov dolarjev.

Leta 1882 je v Indiji umrl Eli Amirhanian in je zapustil ogromno premoženje. V svoji oporoki je odločil, da se njegovo premoženje ne sme izročiti njegovim dedičem prej, kot petdeset let po njegovi smrti. To premoženje je v teh letih zelo naraslo in so ga do sedaj upravljali razni odvetniki.

Po preteku petdesetih let so izvrševali oporoke iskali dediči in našli Marjano Djenikian, ki je vnučkinja umrlega. Premoženje obstoji v raznih posestvih in v gotovini v angleških bankah.

NAPREDEK AVIJATIKE V RUSIJI

Rusija ima sedaj stalne letalne proge. — Aeroplani so iz kovine. — Uporabljajo pri njih najnovije iznajdbe.

Moskva, Rusija, 25. maja. — Rusija prihaja v avijatiki v ospredje tako v vojaškem kot trgovskem oziru. Sovjetske zračne proge se poslužujejo kovinskih aeroplanov, ki so med vsemi aeroplani na svetu najpopolnejši.

Blizu večjih in važnejših mest je vlada zgradila letališča. Najnovejša letališča, ki bo zgrajeno, se bo nahajalo dvajset minut od Rdečega trga v Moskvi.

To letališče bo najmodernejša na svetu. Zgradba ima obliko terase in je dolga 630 čevljev, ima hotel, čakalnico, hravnice, pošto, brzojavni in kabelski urad. Poleg tega ima tudi informacijski urad, da vsak tujec more dobiti natančna pojsnila o vsem, kar želi vedeti. Uradnik mu preskrbi železniški ali parniški vozni listek, ali pa vstopnico za gledališče.

Zračni promet z vsakim dnem narašča. Zlasti zadnjih dvoje let je ta promet zelo narasel. Trgovci iz tujih dežel se večinoma poslužujejo na svojem potovanju aeroplanov.

Moskva je z zrakoplovi zvezana skoro z vsakim večjim mestom v Evropi.

Rusija ima redno 6000 milj dolgo zračno vožnjo iz Moskve v Vladivostok. Na tej poti vozijo aeroplani s petimi motorji. Aeroplan ima pstora za 32 potnikov in njih prtljago ter pošto.

TELEFONISTINJE V KOPALNIH OBLEKAI

London, Anglija, 25. maja. — V mestu Duffield so telefonistkinje opravljale svoje delo v kopalnih oblekah, ko je vsled poyodnji prišla voda v telefonski urad. Voda jim je segala do pasu. V sredini dežele je bilo vsled povodni prekinjenih 2500 telefonov.

KONEC SUŠE OB VOLGI

Moskva, Rusija, 25. maja. — Predsednik Josip Stalin in ministrski predsednik Molotov sta podpisala odredbo, po kateri bodo takej pričeli z gradbo hidroelektrične naprave, ki bo proizvajala vodo za namakanje deset milijonov akrov zemlje.

To namakanje ima namen stalno pridelovati po 5 milijonov ton žita na leto in kaže odločen sklep vladnih krogov za vselej preprečiti pomanjkanje hrane. Ta pokrajina je dosedaj skoro vsako leto mnogo trpela vsled suše.

Četudi je letošnja pomladanska posevov mnogo večja kot druga leta, vendar pravi poljedelski komisanjat, da v splošnem to delo še ni dovoljno. Do 15. maja je bilo posejane zemlje v obsegu 43,700,000 ha ali 107,982,700 akrov.

V NOvem MINISTRSTVU STA ZASTOPANI OBE STRANKI

TOKIO, Japonsko, 25. maja. — Kabinetna križa, ki je trajala izza 16. maja, ko je bil usmrčen ministrski predsednik Suyoši Inukai, je bila danes končana. Admiralu Makoto Saito se je posrečilo sestaviti novo ministrstvo, v katerem sta zastopni obe veliki japonski politični stranki.

Kar je nekaj neobičajnega v zgodovini Japonske, je prevzel ministrski predsednik mesto zunanjanja ministra. Novi kabinet bo začel jutri poslovati.

Baron Hamamoto, dolgoletni voditelj Minesito stranke, je bil imenovan za notranjega ministra, dočim je postal Takahashi, ki je glavna opora Seiyukai stranke, finančni minister. Finančna politika nove vlade bo ostala ista.

Šanghaj, Kitajska, 25. maja. — Danes je japonsko vojaštvo izpraznilo Wuhsung utrdbe, katere je po zimi po težkih bojih in z velikimi žrtvami zavzelo.

Promet na Šanghaj-Nanking železnici se zopet vrši.

Šanghaj, Kitajska, 25. maja. — Tukaž so zastrajkali poštni uslužbeni in vodstva drugih unij izjavljajo, da bodo proglasila simpatični štrajk, če vlada ne bo ugodila upravičenim zahtevam štrajkujočih.

Na povelje državnega sveta je bil danes odstavljen generalni poštni ravnatelj Lungtafu.

FORDOVA TOVARNA PRIČELA DELATI

Pittsburgh, Pa., 25. maja. — Uradniki Fordove tovarne so naznanili, da je tovarna pričela delati s polno paro.

Nadomestni ravnatelj E. J. Diefenbach je rekel, da bo tovarna obratovala dan in noč.

OTON BO POROČIL BAVARSKO PRINCESO

Budimpešta, Ogrska, 25. maja. — Rojalistični krogi zatrjujejo, da se bo bivši nadvojvoda Oton, ki čaka na ogrski prestol, zaročil z bavorsko princeso Marijo.

Princesa je stara 18 let in je hči princea Franca, brata poglavarja bavske kraljeve hiše princea Ruprechta.

Bavska kraljeva rodovina živi poleg navadno na gradu Servar na Ogrskem. Princesa govori ogrski jezik tako gladko kot bi bila rojena Madžarka, kar je velike važnosti, ker Oton še vedno upa, da bo nekoč zasedel ogrski prestol.

STAR SLONOV ZOB

Rim, Italija, 25. maja. — Na vzhodu majhnega hriba med Kolosseum in baziliko sv. Konstantina na Forum Romanum so delavci izkopali zob slona, ki je poginil najmanj 25,000 let pred krščansko dobo.

Zob je dolg tri metre in se je nahajal 45 čevljev globoko v zemlji.

Arheologi so mnenja, da je voda prinesla slona iz drugih krajev in ga je splovila na italijansko obalo, kajti do sedaj v bližini Rima še niso zasledili ostankov pradedavnih slonov ali mamutov.

LETO 1932 JE LETO KOBILIC

Po 17 letih se bodo letos zopet pojavile. — Prizadetih bo 10 okrajev države New Jersey. — Farmerji se pripravljajo.

Trenton, New Jersey, 25. maja. — Letos bodo zopet prišle kobilice, ki se periodično pojavijo vsakih sedemnajst let. Pred 17 leti so kobilice zlezele jajca, iz katerih so se izvalile ličinke, so ves ta čas žive po zemlji in letos so dorastle ter se bodo odpravile na polja, ki jih bodo uničile.

Kot vedno, se bodo tudi letos najbrže pojavile v desetih severnih okrajih države New Jersey.

Pravzaprav to niso prave kobilice, temveč neka vrsta črčkov. Žuželka ima daleč proti glavi zarezano usta in evrčji. Evrčji pa samo samec in se pri tem tresejo po celem telesu. Ta cikade ne napravijo na poljih toliko škodo kot navadne kobilice, pač pa škodijo samice drevju s tem, ker ležejo jajca v drevesno skorjo. Zato svetuje poljedelski departmet da farmerji in drugi lastniki drevesnih nasadov odvijajo drevesna debla.

Ta žuželka pridele iz zemlje v času od zadnjega tedna v maju pa do prve polovice julija. Iz zemlje lezejo pozno popoldne do mraka, nato splezajo na drevje in preceji visoko. Čvrčanje in petje samecev je mogoče v tem času slišati od zgodnjega jutra do poznega večera.

Samice ležejo jajca v lubje mladih vej v šestih ali osmih tednih se iz jajčec izležejo ličinke, ki popadajo na tla in se zarijejo v zemljo. Ponajveč ostanejo te ličinke v zemlji skozi sedemnajst let, vendar nekatere dorastejo eno leto prej ali pa pozneje.

V državi New Jersey je poznanih šest različnih vrst teh kobilic in letos pridejo kobilice št. 6, ki se pojavijo v okrajih: Passaic, Bergen, Morris, Hudson, Essex, Middlesex, Somerset, Mercer in Cumberland.

Leta 1936 pride na vrsto druga skupina sličnih kobilic, pa v večjem številu kot letos.

PREVEČ DOKAZOV

Chicago, Ill., 24. maja. — Zvezni sodnik je razsodil, da prohibicijski agent, ki je priznal, da je popil devet kozarčkov žganja, ki je po njegovi izjavi opojno, ni v stanju pričati, da je v resnici kupil opojno pijačo.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

L. Binaš, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
512 W. 124th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja kot en Ameriko	Za New York en celo leto	\$7.00
En leto	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za tri mesece	\$1.75
En četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$4.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopisi brez podpisov in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 124th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

40 URNI DELOVNI TEDEN

Zadnjega aprila letošnjega leta je Mednarodna konferenca za delo v Ženevi sprejela z 48 proti 37 glasovom predlog francoskega delavskega delegata Jouhauxa, da se z mednarodno uredbo določi delovni teden s 40 urami za vse industrijske države.

Da bo uredba mednarodne konference za delo postala v kaki državi tudi polnomočni zakon, bo morala biti sprejeta in potrjena od lastnega parlamenta, kar se pa čisto gotovo ne bo še tako hitro zgodilo. Saj čaka še cela vrsta drugih enako važnih uredb Mednarodne delavske konference, kakor tudi Mednarodnega urada za delo, že leta in leta brez uslišanja pred vrati nešteto parlamentov.

Zakaj ni delavstvo več zadovoljno z washingtonskim dogovorom, ki je uvedel v obrate 48 urni delovni teden?

Razlogov imajo več. Eden glavnih, ki ga navajajo, je rastoče število prebivalstva. Ker se nove industrijske naprave ne večajo v isti meri, kakor se množi prebivalstvo, bo vedno več ljudi brez dela, ako se ne skrči delovni čas in tako nudi možnost, da pride izmenoma čim več delavstva do zaslužka.

Nadalje argumentirajo zastopniki delavstva, da je napredujoča tehnika, zlasti pa z njo združena racionalizacija dela bistveno spremenila razmere na delovnem trgu.

Nove naprave pospešujejo mehaniziranje proizvodnje, delovni proces je pospešen.

Storilnost posameznega delavca se je bistveno zvišala. Industrijskemu razmahu pa so zlasti v starih industrijskih državah potegnene zelo tesne meje, kjer se radi industrializacije nekdanj agrarnih in kolonialnih držav izvoz industrijskih izdelkov vedno manjša, za domačo potrebo pa se že davno itak preveč producira.

Tudi iz tega razloga naj bi se z manjšanim delovnim časom omogočilo čim več delavstvu, da pride do dela.

Z skrajšanjem delovnega časa upa torej delavstvo, da zmanjša v svojih vrstah brezposelnost, ki je brez dvoma najbolj pereča in najbolj grozeča socialno vprašanje našega časa. Kajti brezposelnost ima najusodnejše posledice za gospodarsko fizično in moralno življenje delavskega stanu.

Življenjski standard delavstva pada vedno bolj, radi finančne oslavitve se vse bolj rušijo delavske organizacije, zlasti celotni sistem delavskega zavarovanja.

Zmanjšanje prejemkov delavstva se pozna pri obleki, hrani in stanovanju; v zvezi s tem se širi med delavstvom pijančevanje, samomor, in velika razvrzanost družinskega življenja.

Gotovo je torej treba poskusiti vsa sredstva, da se čim bolj omeji brezposelnost in če je 40 urni delovni teden eden izmed primernih sredstev, je v splošnem interesu, da se čim prej izvede.

Toda delodajalci ravno temu ugovarjajo, da bi uvedba 40 urnega delovnega tedna res mogla bistveno učinkovati na zmanjšanje brezposelnosti, češ, da že dosedaj v mnogih obratih ni delavstvo polno zaposleno, po drugi strani so pa zopet tehnični razlogi, ki zahtevajo od časa do časa celo čezurni obrat.

Na ta ugovor odgovarjajo delavski zastopniki z raznimi statistikami, ki kažejo, da bi splošna uvedba skrajšanega delovnega časa vendarle mnogim brezposelnim nudila možnost, da pridejo do dela.

Oj, domovina!

Iz domovine prihajajo nekam, cudne vesti o strašni neslogi med tremi plemeni, Srbi, Hrvti in Slovenci. Naposled zahtevajo tudi Slovenci "neodvisnost".

Ko bo Slovenija s svojimi stotimi ljudmi "svobodna", bodo začeli svojo gonjo Stajerci in Korosci, kajti "s Kranjci se ne da živeti". Da bo mera polna, se bo še Kranjska razcepila na Dolenjsko, Notranjsko in Gorenjsko.

Enako delajo tudi Hrvati. Sedaj hočejo neodvisno Hrvatsko, ki naj obseva tudi celo Bosno, Hercegovino in Medmurje. Kakor hitro bi naša brača to dobila, bi se spontani Dalmatinci, Medmurci, Bosanci, Hercegovci itd. Njim bi sledili Slavonci in drugi, vsak v svojem kotaru, ker "tako se ne da živeti naprej".

Lahi in drugi seveda ne bodo dovolili, da bi tako daleč prišlo: priskočiti hočejo tako Slovincem, kakor Hrvatom "na pomoč", prisvojiti si hočejo slovenske in hrvatske zemlje. Šele potem se bo dalo živeti, ko bodo fašisti pretepali Slovence in Hrvate! Živio! Živela svoboda! Živeli borci za slovensko-hrvatsko svobodo pod laškimi jarmom!

Vedno sem mislil, da imajo Slovenci in Hrvati malo več razuma, da malo bolj ljubijo pravo svobodo, za katero je pripravljen svobodni narod tudi kri preliti, ne pa samo malo gladovati, toda motil sem se.

Naš narod je pripravljen za skledo leče in dvomljivi lonec mesa prodati svojo zemljo svojemu najhujšemu sovražniku — Lahu! Zdaj, ko je palača domovine zgrajena, jo je treba zrušiti in mesto nje postaviti tri kolibe, da bo bolje in da bo svoboda ohranjena.

Maček naj bo vladar na Hrvatskem, Koroščec pa v Sloveniji, in vse bo v redu. Kruha in vina bo dovolj, zastoj se bo vozilo po železnici, davkov ne bo treba plačevati, vojske ne služiti, in kar bo kdo imel za prodati, bo lahko vnovel brez vsake težkosti in za najvišjo ceno.

Lahi imajo dovolj vinz doma, pa ga bodo z veseljem pokupili od naših Stajercov in Dalmatincev — iz same ljubezni. Mažari imajo na pretek poljskih pridevkov, toda Maček in Korošec bosta vse tako uređila, da nam niti od Lahov niti od Mažarov ne bode treba kaj kupovati v zameno za naš izvoz. Naši uradniki, če bodo sploh še v modi, bodo od same milosti božje živeli, vsake bo tiral zrak "Korošcev in Mačkov" (hot air), zločince bodo pa muhe in bolhe pregnale.

Živio Maček in Korošec! Na naših mejah bodo stali laški vojaki, mažarski, avstrijski itd., saj so že sedaj tam. Za koga vruga naj bodo še naši na straži!

Tako bo svoboda, prava svoboda vpeljana in tako bo zagospodovala, in sreča, na katero smo tako dolgo čakali se bo naselila po naših vaseh in mestecih.

Zares srečen in presrečen narod, ki ima take voditelje. Še srečnejši narod, ki ima tako pamet. Menda bo že res, da so neumni ljudi naj-srečnejši ljudje na svetu.

Današnja kriza objema ves svet. Celotni Angleži so bili primorani opustiti zlato valuto in tako pogoltniti svoj ponos. Pravijo, da so angleški davki najvišji na svetu. V Ameriki narod strada in malone gladi umira. Brez jedi in strehe se klani na stotisoče ljudi po državnih cestah, stranpotih in mestnih ulicah v vsaki državi naše Unije; na Nem-

škem je strašno pomanjkanje, enako v Mažarski, kjer kmetijski narod dobesedno gladi umira; na Laškem je od nekdanj beračijadoma. Seveda tudi Jugoslaviji ni bilo pri-zanešeno. Toda noben od imenovanih narodov ne išče izhoda iz se-ganje krize potom raskosanja države. Vsa od njih ve namreč, da se ne bo mogoče obdržati v kosih, če ne zdrži kot celota. Samo naši Jugoslovani, predvsem Hrvati in se-daj Slovenci, mislijo, da morejo vse, prav vse pridobiti z razpadom Jugoslavije, da bo za nje kriza na ta način takoj končana.

Že samo dejstvo, da je zavzela kriza vso našo oblo, bi moralo biti tudi za naše "državnike in ekonome" dokaz, da Jugoslavija, kot del tega sveta, nikakor ni mogla sama ostati v prosperiteti. Toda naša logiki dokazujejo, da bode prosperi-teta v naših deželah nastopila, kakor hitro zamorejo raskosati domo-vino, Jugoslavijo.

Angleži, Amerikanci, Nemci so priznani jako dobri gospodarji, pa vendar vsi skupaj stradajo v teh slabih časih. Na vse načine skušajo spraviti industrijski voz zopet v tek, pa ne gre in ne gre.

Hoover ni samo inženjer prve vrste, izkazal se je posebno v ekono-miji inženjerstva, pa ljubljim najbo-ljim izkušnjam in s pomočjo naj-bo-ljših vsečakov ne more nič opravi-ti. Če bi Hoover uspel v svojih poskusih, za izboljšanje razmer v Zedinjenih državah bi bil skoraj prav gotovo izvoljen za pred-sednika; izvoljen pa skoraj gotovo ne bo, ker takega problema, ka-koršen ogroža vse naroda sveta dandanes, še noben državnik ni videl, kam da bi ga razvoljal.

Samo dva eksperta sta na celem božjem svetu, ki znata to storiti, vsaj kar se tiče Jugoslavije, to sta Maček in Korošec.

Tudi če bi bili vladali Jugoslavi-ji od leta 1918. pa do danes naj-bo-ljši vsečaki svetovne zgodovine, bi naši kmetje občutili težo današnje finančne krize, uprav kakor jo občutijo Amerikanci in drugi.

Toda naš narod si tega ne da do-povedati, kajti "pod Avstrijo je bilo bolje, kakor je v Jugoslaviji". Seveda je bilo bolje — pred vojno. Pa pogledite današnjo Avstrijo! Toda kaj pomaga govoriti? Vse, kar je naše "ne valja". Tekom stoletij smo se nučili služiti tujim gospodarjem; samostojnosti ne poznamo. Za nas velja samo biti "pod tem ali onim gospodstvom" pa je vse v redu. Blé mora pokati nad našimi pleči, potem pa, "Naprej, zastava slave!"

Čim večja je država tem več priložnosti imajo državljani za na-predek, in če je država narodna, toliko bolje, ker narod se more neomejeno razviti samo v narodni državi.

Toda naši Hrvati in Slovenci mi-slijo, da predstavljata Hrvatska in Slovenija ogromne komplekse na-šega planeta. Duše jim drgetajo pri pogledu na te orjaške daljave in širine. Sami zase bosta postali v kratkem velesili prvga reda. Mi smo mi, in z nami se ne more ni-če meriti! Kaj bi neki trošili svo-je moči v jugoslovanskem edinstvu! Saj nas je kot listja in trave in bogata je naša zemlja kraška in trbovska!

Pronašli smo nov aksiom: — Pri nas je del večji, kakor celota. Ka-ko posluša ves svet, kadar mi spre-govorimo! Učenjaki se čudijo, drža-vniki se divijo naši preračunav-nosti. Slava nas čaka, kakoršne še ni videl svet. Živio!

Račja vas je postala neodvisna republika in Zaprešić celo miro-tvorna republika. Kmalu nam bo sledil cel svet! Bogastva bo pri nas dovolj: Kamenja je na pretege in nekateri naši predeli so tako rodo-vitni, da se narod divje seli z do-ma. Med in mleko se cedi po naši zemlji, kjer celo koze, ki so zado-voljne z vsako zelenjavo, kažejo su-ha rebra.

Falite kresove, rajajte in vesel-te se, kajti pri nas sta vstala kar dva Mojzesa hkrati, ki bosta po-peljala svoje narode iz jugoslovans-kega edinstva v medeno zlato do-bo suhega krompirja — če ga bo kaj!

Dopisi.

Selo-Moste pri Ljubljani.

Od upravnika Glas. Naroda sem prejel ček za \$27, katerega sem oddal takoj na pristojno me-sto. Ček je namenjen za Dom sle-pih. Prispeva hvala v imenu kura-torja ameriškega fonda za plemeni-ti dar vsem darovalcem. posebno pa Mr. Agr. Jerman, New York, N. Y., ki je zbral na svatbi T. Kokej \$1200, in Mr. Jožetu Kehe, Greensburg, Pa., ki je pri-speval k tej zbirki \$10. Darovati \$10 v tako težkih časih je pač hvala in priznanja vreden čin. Ob enem naj bo zahvala tudi Glas. Narodu, ki se že leta in leta za-nima za tako hvalevredno akci-jo in vključ mnogim oviram in slabim časom ne omaga v svoji propagandi za zgradbo Doma sle-pih. Vsa še tako majhen dar je zmiraj s hvaležnostjo sprejet.

Upajmo, da se povrnejo dobri časi in se bo zanimanje za blago idejo zopet oživilo.

V Vašem listu z dne 11. aprila sem čital vest iz Londona, da išče Jugoslavija novega kralja. Zares čudno je, kaj reporter od Sunday Press v Londonu vse ne iznajde. Mogoče da naš kralj Aleksander ni nekaterim gospodom kakor so Peršec, Pavelić, Sarkotić in Pri-bičević po volji, ker nima toliko ministrskih stočkov, da bi jih vsakemu dodeli. Proti Jugoslavi-ji rovarijo le nekateri podkup-ljenei in izdajice, ki slišijo na vi-slice. Sicer se pa kraljevske kro-ne ne morejo ponujati tako, ka-kor bruske in tudi nekaj angle-škega kralja bi se dvakrat prej premislil, predno bi krono iz ta-kih rok sprejel. Razum tega bi imel tako pomembnih spremem-bah tudi jugoslovanski narod be-sedo. Čudno se mi te zdi, da naši konzuli takih budalosti ne de-mantirajo. Take tendenciozne iz-razi vzbujajo v inozemstvu me-nje, da smo narod navadnih pa-stirjev in roparjev, medtem ko smo vendar kulturno že tako zre-li, kakor zapadni narodi in se pri nas že za vsako navadno službico zahteva matura. Jugoslovanski li-sti pa ne bi smeli objavljati ta-kih novic, ki so že samoobsebi ne-vrjetne in v ogledu Jugoslavije sa-mo škodujejo.

Kakor pri Vas, je tudi pri nas huda gospodarska kriza. Ker ni-majo tovarne naročil, odpuščajo delavce, ki so že itak slabo plača-ni. Kapital je po celem svetu enak. Nekateri tovarne so pričele zo-pet z delom, a delavcem znižale plače za 10 do 20%. Ravnetelji podjetij vlečejo mastne plače, a delavce dodel 30 do 40 Din na dan in s tem pičlim zaslužkom vzdrže-je družino, ako jo more, o pri-brankih pa še govora ni. Vendar pa nismo še tako daleč, da bi na-rod stradal, malo Krompirja, ki-sle reple in zelja se le še dobi. Rde-či križ nabira staro obleko in jo razdeli med najbolj revne, toda jabolk le še ne daje revežem in brezposelnim, da bi jih prodajali na cemerjih, kakor se to v neka-terih mestih Amerike dogaja.

Upajmo, da se bodo v Ameriki razmere v kratkem izboljšale in dovedle do tistega blagostanja, katerega ste bili pred leti deležni. V takem slučaju bo padlo nekaj drobtinice iz mize tudi do nas, ki smo bili navajeni gledati na Ame-riko kot svojo odrešenico.

Na binkoštni ponedeljek se bo-do vršile na velesojmiskem prosto-ru tekme pevskih društev, zdru-ženih v Hubadovi župi v Ljublja-ni in dr. Ipvčević župi v Mariboru. Na vzporedu so najnovejše in najlepše pesmi in tudi naše lepe narodne bodo prišle do svoje ve-ljavne. V Ljubljani se pričakuje o-bilni poset prijateljev petja iz vseh delov države. Seveda so vse kleti dobro založene s čevičkom, ljutoberčanom in drugo lahno kapljico, ki jo bo mogoče dobiti od 10 do 20 Din liter. (Zgaga, ne izplača se ga doma "prežati"). Pozdrav!

Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Pučelj je sklical za 23. april v Ljubljani iz-seljeniško konferenco. Konferen-ce je predsedoval ban dr. Drago Marušić. Prijatelj je bil g. Milan Marjanović, šef presbitorja, dr. Aranićki in g. Franc Fink, izse-ljeniška komisarja, p. Kazimir Za-krajšek, predsednik Družbe sv. Rafaela, g. Lupis Vukić iz Solita, Rev. Merkur, ki je bil nekaj časa v različnih mestih Južne Ame-rike, v New Yorku dobro znani Mr. Jobst in mnogo drugih. Ker je bilo prisotnih mnogo naših juž-nih bratov, slišal sem dolgotraj-ne govorce, največ so pa govo-rili tisti, ki še niso nikdar preko-račili meje Jugoslavije. Vsed svetovne krize se vračajo mnogi naši izseljenci v domovino. Drža-va si prizadeva, da bi jim preskr-bela eksistenco, kar je pa pri da-našnjih razmerah jako težko. Država bi rada pritegnila zopet vse izseljence na domačo grudo. Med mnogimi predlogi, ki so bili stav-ljeni, so se mi dopadli najbolj predlogi Mr. Jobsta, katerim je pa bil duševni oče Mr. I. Mladinec iz New Yorka. Naj država le po-maga našim izseljencem, ki so v Nemčiji, Holandiji in na Franco-skem, naši izseljenci, ki se pa na-

Peter Zgaga

TUDI AGITACIJA NAJ IMA SVOJE MEJE.

Iz stare domovine prihajajo po-ročila, iz katerih se da sklepati, da se bodo prej ali slej završile v Jugoslaviji znatne notranje-poli-tične izpremembe.

Jugoslavija bo seveda ostala, kakoršna je, edinele kralj bo naj-brž prisiljen vrniti narodu ene svoboščine, ki mu jih je s progla-sitvijo diktature odvzel.

Zdaj je v Juglaviji ena sama politična stranka, ki se zamore javno uveljavljati. To je vladna stranka, katero vodijo in ji dikta-tirajo politični mogoci, ki so izza proglasilce diktature na krmilu.

Človek se nehoče vpraša, če je par let trajajoča diktatura kaj slabega odpravila in ustvarila kaj dobrega.

Kakšna bo agitacija za prihod-nje svobodne volitve v narodno skupščino?

Upati je, da so se narodni vo-ditelji nekoliko iztreznili ter da se ne bodo pri prihodnjih volitvah posluževali takih sredstev kot so se jih poslužili naprimer 1. 1922.

Tedaj so volitve, ki bi morale biti izraz narodne volje in ogle-dalo narodne duše postale izraz volje takozvanih voditeljev nara-da in ogledalo njihove duše.

Menda v bogatem jugoslovans-kem zakladu ni posvke, ki bi ne prišla pravi narodnim gromov-nikom. Vse te posvke je pa še vsak posameznik bogato okinal z gnojnicjo, katero je spretno iz svoje lastne duše zajemal.

V nesramni gonji so pa vse pre-kesili klerikali, takozvani slovenski republikanci, ki so vpregli Boga v svojo volilno cizo ter par-čni pred volitvami objavili v svojih glasilih naslednje (dobesedno ponatisnjeno):

"Tudi volitve so verskonravno dejanje, da ž njimi: ali — slu-žiš Boga, ali pa klučuješ Boga in ga žališ! Častilec božjega Sre-a u-ređite volitve tako, da bo ž njimi zadovoljen vaš Zveličar, največji prijatelj Slovencev: gospod Jezus Kristus! Upoštevajte tole:

1. Izročite, pripravite cele volitve, — presvetemu Sreč!

2. Molite volilec in nevolilec zlasti žene, mladina, otroci k Svete-mu Duhu za razsvetljenje in za srečen izid letošnjih pomladanskih volitev. Molite, molite zaupno, molite vztrajno!

3. Ne dajte se razburiti! Ohranite si mirno kri, mirno sree! Ostanite čisto mirni!

4. Pomislite dobro, kako boste volili, vprašajte nebeško Mater, nebeskega Očeta, vprašajte Je-zusa!

Bog vas kliče! Vest Vam nara-ča! Volite pa — po božji volji! Volite za tisto stranko, ki jo po-znate za najbolj krščansko, veri in cerkvi najbolj zvesto! Volite v parlament može, o katerih dobro veste, da se najbolj drže božjih in cerkvenih zapovedi! Može, ki zvesto služijo — Bogu, bodo tudi najlepše skrbeli za svoj narod, za ljudstvo!

Volilec slovenski, postavite za svoje zastopnike v parlament može, ki neustrašeno viltijo prapor — krščanske pravice in ljubezni!

Volilec predno pade Vaša kro-glica v volilno skrinjico, položite jo — v presvetlo Sree Jezusovo!

Republikansko glasilo je pisalo dobesedno:

Kdor si ne more zapomniti, da je tretja skrinjica republikanska, ta naj se sponi Sv. Trojice:

Bog Oče —
Bog Sin —
Bog Sv. Duh.

Ko izreče: Bog Sv. Duh, naj spusti krogljico v tretjo skrinjico!

Ta bo, ako Bog da, razsvetlila volice za pravo slovensko repu-blikansko svobodo!

Taka je bila torej agitacija pred desetimi leti.

Kdo ve, kakšna bo pri prihod-njih svobodnih volitvah?

Joža.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.—	Lir 100	\$ 5.90
Din 500	\$ 9.56	Lir 200	\$ 11.50
Din 1000	\$ 18.70	Lir 300	\$ 16.80
Din 2000	\$ 37.20	Lir 500	\$ 27.—
Din 5000	\$ 92.50	Lir 1000	\$ 53.25
		Lir 2000	\$ 106.30

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume se bolj pogaja.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00 " " "	\$ 10.80
" " " 15.00 " " "	\$ 15.90
" " " 20.00 " " "	\$ 21.00
" " " 25.00 " " "	\$ 26.10
" " " 30.00 " " "	\$ 31.20
" " " 35.00 " " "	\$ 36.30
" " " 40.00 " " "	\$ 41.40
" " " 45.00 " " "	\$ 46.50
" " " 50.00 " " "	\$ 51.60

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za prijetilno \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 124th STREET NEW YORK, N. Y.

Največje katastrofe zadnjih 200 let.

Nedavni strašen izbruh ognjenikov v južnoameriških Andah nas spominja na vedno nevarnost, ki pleti človeštvu od potresov in ognjenikov.

Lizbona, dne 1. novembra 1755.

Tega dne je zadela glavno mesto Portugalske strašna potresna katastrofa. Že vse leto prej so potresi vznemirjali Italijo, Perzijo in Groelandijo, vulkani so bruhali v Islandiji, po Franciji in Švici pa je padal krvav dež (pepel od lavic). Lizbona, ki je takrat bila bogato in cvetoče trgovsko mesto, je doživela prve tri potresne sunka 1. novembra 1755 ob pol 10. dopoldne. Prvi je trajal četrte ure in je bil tako strašen, pravi kronika, da se je zdelo, "kakor da bo tudi zemlja metala valove kakor jih nedeže voda." Drugi in tretji sunek sta trajala le po eno in dve minuti. Bila pa sta tako grozna, da se je zrušilo vse, kar je še ostalo po prvem sunku. V četrte ure je Lizbona postala ena sama razvalina. Reka Tejo je vrgla svoje 15 metrov visoke vlove po razvalinah, voda je požrla vse nasipe v pristanišču. Desetine ladij je požrlo valovanje, nad 1000 mornarjev je utonilo. Še drugič je udarilo morje nad razvaline in se potem umaknilo s tako silovitostjo, da je potegnilo seboj vode reke Tejo, katere struga je nekaj minut bila čisto prazna. Ubitih je bilo v nekaj hipih na 80 tisoč ljudi. — V istem času in v prihodnjih dneh je potres razdejal mesto Cadiz in Xeres na Španskem. Mogador in Fes v Maroku. Strašni potres sta čutili Evropa in Amerika.

Martinique, dne 8. maja 1902.

Na otoku Martinique je na vznožju gore Mont Peleeja stalo mesto St. Pierre s 30.000 prebivalci. Mont Pelee so imeli dotlej za ugasel ognjenik. V njegove žrele se je sve-

tilo lepo modro jezero. V začetku aprila 1902 pa je to jezero postalo nemirno. Začeli so se mali potresi; a učenjaki so proročali, da ne bo nič hudega. Na vnebohod dne 8. maja pa se je zemlja strašno stresla, zagrnelo je ko tisoč gromov, bliskovi so žigali, iz ognjenika se je vspala žareča lava s strupenimi plini. V 10 minutah je bilo vse končano. Od 30.000 ljudi sta ostala živa le dva: na čudežen način je bil rešen en čevljar in poleg njega še neki zamorec, ki je bil zaradi tatvine zaprt v ječi. Vsi drugi so ali zgoreli ali pa jih je pomoril strupeni plin.

San Francisco, dne 18. aprila 1906.

Večer prej je bila slavnostna predstava v operi. Pel je Caruso. Vsi bogatini zahodne Amerike so razkazovali ta večer svoje bogastvo v operi. Drugo jutro ob 5. pa naenkrat grozovit potresni sunek. Hišice, hiše, palače, tovarne, tovarniški dimniki — vse to je v hipu zgrmelo na speče prebivalstvo. Zemlja se je tresla eno celo uro. Nastali so veliki požari, plin v ceveh je eksplodiral, vodovodne napeljave je razdrilo, ogromni morskali valovi so odnesli iz luke vse ladje na morje. Brez strehe je ostalo 200 tisoč ljudi, izpod razvalin so izvleгли 15.000 težko ranjenih in 200 mrtvih. Koliko pa jih je ostalo za vedno pokopanih, niso nikdar doznali. Zločinci so začeli pleniti. Vojno stanje. Vojaštvo strelja. Škode 400 milijonov dolarjev.

Slede še druge katastrofe.

Vezuv bljuje lavo in ogenj. Etna na Siciliji grozeče deluje. Strašen potres razdene Mesino. Nato pa sledi strašna nesreča na Japonskem 1. septembra 1923. Nekaj minut čez poldne. En sam potresni sunek pretrese Tokio in že leži vse v razvalinah. Arzenal eksplodira. La cesarska palača je ostala.

Na zemlji so našli 750 ognjenikov — gora, ki bljujejo ogenj. Od teh pravijo, da jih je 400 ugaslih, takih, ki že stoletja niso delovali. Od drugih 350 jih je 20 zelo nevarnih. Ti vedno pretresajo svet s svojim delovanjem. Največji ognjenik sveta je Popocatepetl v Meksiki, ki so ga že stari Azteki imenovali "kadeša se gora". Obseg podnožja meri 52 km, žrelo je široko 1 km, visok pa je 5420 m. Ta je največji, a ne najbolj nevaren.

POZOR, ROJAKI!

Sledeče stranke so svojočasno izročile potniškemu oddelku Sakser State Bank razne listine v svrhu preskrbe potnega lista. Listine, ki jih hrani banka so: stari potni listi, domovinski in krstni listi, delavske knjige, državljski papirji itd.

Imena strank objavljamo, ker želimo, da se nam zgledajo, da jim zamoremo listine vrniti.

Frank Anzur, Jožef Bergant, Ivan Bric, Anton Ceh, Jakob Cresslovnik, Frances Dragar, Jožef Gustinčič, Jakob Hrzenjak, Matt Jurkovich, Angela Kosirnik, Mary Kotnik, Frank Kos, Ivan Kraker, Frank Krasovec, Anna Lubšina, Franciška Majhen, Florian Marenge, Jožef Medved, Jožef Mezie, Frederik Wm. Meuser, Anna Music, Johan Nemeec, Franciška Poje, Jakob Popit, James Potisek, Ivan Pozar, Gregor Primec, Ivan Skender, Fani Stariha, Jožef Sterk, Matija Svet, Fanie Wolf, Antonio Zell. — Sakser State Bank in Liquidation, 34 Mulberry St., New York, N. Y.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Zdravstvenih državah.

NASI V AMERIKI

"Cleveland Press" poroča, da je John Lakota, naš rojak, po poklicu urar, po treh letih dovršil električen motor, ki ni večji od nohta na mazinu in tehta samo eno osminko unče. Motor, dasi ravno tako majhen, je v vseh o-zirih perfekten ter je zmožen vleči funt težak tovor ali vlak, kakršne rabijo otroci za igračo. Majhen motor napravi 18.000 revolucij na minuto.

Sodi se, da če bi se motorje gradilo po principu kot ga je zgradil Lakota, bi bili brezprimerno manjši in lažje kot so sedanji motorji. Iznajditelj pravi, da utegne iznajdbo prodati Henry Fordu, da jo rabi v novem modelu svojega avtomobila.

Lakota biva 20 let v Ameriki ter se je začel zanimati za električne motorje, ko je bil uposlen kot "tool maker" pri neki tvrdki električnih inženirjev v Greensburgu. Pa. Zdaj se mudi v Clevelandu na obisku pri svoji omoženi hčeri.

Ponosen je lahko 21-letni Tony Alic na rast, ki ga je doletela pretekli petek. Fant je dijak na čikaški univerzi in študira trgovinstvo. Za svoj briljantni napredek je bil omenjenega dne odlikovan z naslovom najboljšega dijaka na čeli univerzi, kar se je zgodilo na banketu, nalašč v ta namen prirejenem. Njegov oče je bivši premogar.

Dne 2. junija 1932. bo graduiral na Chicago College of Osteopathy mlad Slovenec, Frederik J. Makovec, sin dobro poznane Mrs. Mary Makovec, v Clevelandu. Osteopati so posebne vrste zdravniki, ki študirajo človeško okostje. Mladi Makovec je menda prvi Slovencec v Ameriki, ki se je posvetil temu poklicu.

PESNIK in BANDIT

Spisal

AL. JENNINGS

28

Raidler je trdil, da mora biti v vsakem stavku kdo ustreljen. Potem bi knjiga šla, je dejal. Nazadnje pa se mi je le uprlo.

— Če bom še kaj načelkal, sem dejal, potem ne bo moglo biti nobenega živega človeka več na svetu.

— Nekaj ti bom poveal, je rekel Raidler. Billa Porterja moraš vprašati za svet. On tudi nekaj piše.

Tedaj sem smatral samega sebe za brez primere večjega pisatelja, kakor je bil on. Tedaj nisem še niti vedel, da Porter upa na pesniško karijero. Popoldne nas je obiskal.

— Billy mi je nekaj pravil, da pišeš nekakšno povest, sem rekel.

Porter me je pogledal. Temna rdečica mu je zalila obraz.

— Ne, jaz ne pišem. Jaz se samo tako malo vadim, je rekel.

— A, samo to?

Kar žal mi je bilo tega človeka, ki mu je bilo vendar edločeno, da bo napisal najlepše povesti, kar jih je kdaj Amerika imela.

— No, Bill, jaz pa pišem nekaj. Skoraj gotov sem že. Stopi k nama, rad bi ti jo prebral.

Toda Porter je na vsem lepem izginil in čela dva tedna mi ni prišel več pred oči.

Lekarna, kaznišniške bolnice, na sredi pult in stol. Vse naokrog pet oddelkov bolnice in na vsakem oddelku deset do štiri-deset bolnikov z vsemi mogočimi boleznimi. Tišina noči, ki jo je zdaj pa zdaj prekinil stok strlih ljudi, kašelj brezupno jetičnih, hropenje umirajočih. Sestra, ki ima nečeno službo, hodi od sobe do sobe in se vsako toliko vrača v lekarno z vsakdanjim sporokom, da je nekdo spet končal. Potem drdvanje voza po hodniku in črneč, eden izmed dosmrtnih, odpelje mrtveca v mrtvašnico. En sam pult in en stol sredi vse te neusmiljene bede.

In ob tem pultu je noč za nočjo slonel Bill Porter. V strahotnem vzdušju te kaznišniške neusmiljenosti in te kaznišniške smrti se je smehljal tega genija boril k življenju, iz te brezdušne sramote, iz teh najbolj grenkih ponižanj in dušo trgajočih trpljenj se je rodil tisti njegov smeh, ki je pozneje svoj zar vere in razumevanja razposlal v srea vseh ljudi.

Ko sva Billy Raidler in jaz prvokrat izpredvidela vse to, sva morala jokati. In meni se zdi, da je bil to gotovo najponosnejši trenutek O. Henryja. Nekega petka popoldne je prišel v poštni urad. Bilo je to dva tedna potem, kar sem se mu bil jaz ponudil s svojo povestjo.

— Polkovnik, ali mi hočeš izkazati čast, da boš za trenutek moj poslušalec? — me je vprašal s tisto svojo šaljivo formalnostjo. Rad bi slišal sodbo kakšnega tovariša. Nekakšno majhno reč imam tukaj s seboj, pa bi jo rad tebi in Billu prebral.

Porter je bil zmirom tako sam vase zaprt, zmirom je samo poslušal, kadar so drugi govorili, da je moral človek v resnici doživeti toplo čuvstvo veselja, če je kdaj postal zgovoren. Vsa napeta sva se z Billyjem pripravila na poslušanje ter sva slastno pričakovala njegovega branja.

Porter je sedel na visoki pisarniški stol ob pultu ter je previdno izvlekel iz žepa zvitek rjavega papirja. Bilo je napisano z velikimi, močnimi potezami in na listih je bilo komaj nekaj prav malega črtano in popravljenega tu pa tam.

Od trenutka, ko je zazvenel Porterjev polni, globoki, malo zadržani glas, je zavladala med nami tolikšna napetost, da si človek ni upal dihati, dokler ni Billy naenkrat bruhnil v jok in se je Porter ozrl kakor predrmljen iz globokega sna. Raidler se je nekaj skušal režati ter je s svojo pokvečeno roko ril po očeh.

— Vražja stvar, Porter, kaj takšnega se mi še ni pripetilo v življenju. Čisto odkrito ti povem, da do danes še nisem vedel, kakšne so solze.

Bil je v resnici čuden pogled, ko sta dva roparska napadaleca na vlak jokala nad preprosto, iznišljeno povestjo kakor dva majhna otroka.

Porter je sedel tiho in sreča mu je sijala iz oči. Zvil je svoj rokopis in zlezal s stola.

— Hvala lepa, gospoda moja! Nisem pričakoval, da bi lahko mozem vašega stana s to zgodbo solze stiskal iz oči, je rekel, nazadnje.

In potem smo vsi trije začeli skupaj reševati, koliko bi lahko vrgla takšne povesti in kam bi jo človek poslal. Živo smo se zanimali, kaj bo zdaj z njo. "Jezdeci prerije" s celimi vedri krvi so bili na mah pozabljeni ob tej čudoviti "Božični povesti". Z navdušenjem, ki je lastna oboževalcem junakov, sva z Raidlerjem spoznala Porterjevo genijalnost.

Sklenili smo, da pošljemo to zgodbo "Crnemu mačku". Tiste čase je bil v ječi izobražen Francoz, bankir iz New Orleansa. Njegova sestra je Porterjevo povest odposlala uredniku v New Orleans.

Nismo mogli dočakati dneva, ki bi nam prinesel vest o usodi "Božične povesti". Čisto za trdno smo računali, da jo bodo tiskali brez odloga. Najmanj kakšnih petindemdeset dolarjev bo vrgla, smo si mislili. Toda nazadnje je povest prišla nazaj.

Leta pozneje sem jaz sam pošiljal svoja dela od uredništva do uredništva. Toda nikoli nisem bil tako besen, če je kakšna moja stvar prišla nazaj, kakor sem bil takrat, ko je pošta vrnila tisto čudovito delo Billa Porterja.

Vedel sem, da je bil grenko razočaran tudi on sam. Računal je na honorar. Svoji hčerki Margareti bi bil rad poslal majhno darilec. Zdaj bo morala že še počakati. Ta očetovska nezgoda ga je globoko bolela.

Skoraj ničesar ni rekel, ko mu je Billy izročil zavitek. Bila sva tako razjarjena nad uredniki listov, da sva ga prosila, naj se nikoli več ne obrača nanje.

— Polkovnik, morda bo prišel kdaj še dan, da jih bom lahko zavrnil jaz. Za zdaj se mi pa še zdi, da odločitve o tem nimam v svojih rokah.

In tako se je vrnil k svojemu pultu in je pisal in pisal. Šel je v svojo kaznišniško bolnico, na nočne hodnike pred celicami, in je zbiral gradivo ter je žalost in bedo, ki je bila okrog njega, z alkimijo O. Henryja izpreminjal v solčno zlato svojih povesti. Masikdaj nam je kaj od tega čital v našem "klubu puščajnikov" ob srečnih urah naših nedeljskih popoldnevov, ki smo jih znali ukrasti mizeriji jetniškega življenja.

NADALJEVANJE SLEDI

Ali vdiha-vate?

Dve mali besedi, ki sta povzročili preobrat v industriji cigaret

Ali vdiha-vate? Ali more biti kako vprašanje bolj enostavno? Pa navzile temu — kakšno zmedo je ustvarilo! V cigaretni industriji je nastal viis, da je bila skrbno ščitena skrivnost odkrita javnosti! "Vi ste povzročili preobrat," pravijo.

Zakaj taka tesnoba? Javnost se gotovo ne boji tega vprašanja, — kajti sleherni vdiha-v — vede ali nevede ... vsak kadilec ali kadilka vdiha del dima, ki ga potegne iz cigarete.

Ali vdiha-vate? Lucky Strike si je drznila dvigniti to življensko važno vprašanje ... kajti gotovo nečistoče, skrite celo v najfinjših in najmilejših

tobačnih listih, so odstranjene potom Luckies slavnega čistilnega procesa. Luckies so ustvarile ta proces. Edino Luckies ga imajo!

Pomnite — več kot 20.000 zdravnikov je, ko so jim bile Luckies dane v preizkušnjo, temelječ svoje mnenje na svojo skušnjo v kaj, ugotovilo, da so Luckies manj dražje za grlo kakor druge cigarete!

"It's toasted" Zlati Vajega Grla proti dražljajem — proti kašlju

O. K. AMERICA

NARAVNAJE NA LUCKY STRIKE—40 modernih cigaret z najboljšimi plantami kanevski na svetu in slavnim Lucky Strike opicami vrak tork, četrtik in solato zravor po N.E.C. označju.

Tukaj boste našli knjigo katera vas bo zanimala

MOLITVENIKI

SVETA URA	
v platno vez.	.90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinejše usnje vez.	1.80
v najfinejše usnje trda vez.	1.80
SKRBI ZA DUŠO	
v platno vez.	.90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinejše usnje vez.	1.80
RAJSKI GLASOVI	
v usnje vez.	.80
v usnje vez.	1.20
v fino usnje vez.	1.50
v najfinejše usnje vez.	1.60
KVIŠKI SRCA	
v imitirano usnje vez.	.60
v usnje vez.	.80
v usnje vez.	1.20
v najfinejše usnje vez.	1.50
v cel celulozoid vez.	1.20
NERESA NAŠ DOM	
v ponarejeno vez.	1.50
v najfinejše usnje vez.	1.80
v najfinejše usnje trda vez.	1.80
MARIJA VARIHINJA	
fino vez.	1.20
v fino usnje vez.	1.50
v najfinejše usnje trda vez.	1.60
Hrvatski molitveniki:	
(Ujeda starosti, fina vez.)	1.50
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez.	1.50
najfinejša vez.	1.60
Zvonice nehelski, v platno vez.	.80
fina vez.	1.50
Vienar, najfinejša vez.	1.60
Angleški molitveniki:	
(za mladino)	
Child's Prayerbook, v barvaste platnice vezano	.30
v belo kost vezano	1.10
Come Unto Me, fina vezano	.30
Key of Heaven, fina vezano	.35
v usnje vezano	.70
v najfinejše usnje vezano	1.20
(ZA ODRASLE)	
Key of Heaven, v celulozoid vezano	1.20
v celulozoid najfinejši vez.	1.50
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual, v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria, v fino usnje vezano	1.40
POUČNE KNJIGE	
Angleško slovensko berilo	.20
Angleško-slov. in slov. angl. slovar	.90
Amerika in Amerikanci (Trunk)	.50
Angeljska služba ali muk kako se naj streže k sv. maši	.10
Boj nalezljivim boleznim	.75
Cerklinski jezero	1.20
Domáci živinovodstvenik broširano	1.25
Domáci živinovodstvenik po Knapiu: broširano	1.25
Domáci vrt	1.20
Govedoreja	1.50
Gospodinjstvo	1.20
Hitri računar	.75
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.50
2. zvezek, 1-2 snopič	1.80
Kletarstvo (Skalič)	.20
Kratka srbska gramatika	.30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.30
Kako se postane državljani Z. D.	.25
Kako se postane ameriški državljani	.15
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Kuhinja Računica	.75
Liberalizem	.50
Ljubavna in smolnilna pisma	.35
Materija in energija	1.25
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	.75
Mladeničev, I. zv.	.50
II. zv.	.50
(Oba skupaj 99 centov)	
Mickarstvo	1.50
Nemško-angleški tolmač	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.50
Najboljša slov. kuharica, 608 str. lepo vez. (Kališček)	5.50
Nemščina brez učitelja: 1. del	.30
2. del	.30
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem	.75
Ojačen beton	.50
Obširno knjigovodstvo	2.50
Perotinarstvo, broširano	1.50
Pravila za otroke	.45
Učna knjiga in berilo izšega jezika	.60
Vališne metode na alkoholski podlagi	.75
Praktični računar	.75
Pravo in revucija (Pitavice)	.30

POVESTI in ROMANI

Amerika, povsed dobro, doma najbolje	.65
Agitator (Kersnik) broš.	.80
Andrej Hofer	.50
Beneška vedevalka	.35
Belgrajski biser	.45
Beli mešeni	.40
Beli noči, mali junak	.60
Balkansko-Turška vojna	.80
Balkanska vojna, s slikami	.25
Boj in žnaga, povest	.20
Blagajna Velikega vojvode	.60
Belfegor	.80
Boy, (roman)	.65
Burska vojna	.40
Beatni dnevniki	.60
Božični darovi	.35
Božja pot na Bledu	.20
Božja pot na Smarjni gori	.20
Čankar:	
Grešnik Lenard, broš.	.70
Mimo življenja	.80
Moje življenje	.75
Romantične duše	.60
Čarovnica	.25
Cvetnica Borogradska	.45
Cvetlice	.25
Čebelica	.25
Črtilce iz življenja na kmetih	.35
Drobiz, in razne povesti	.50
Spisal Milčinski	.60
Darovana, zgodovinska povest	.50
Dekle Eliza	.50
Dalmatinske povesti	.35
Dolga roka	.50
Do Ohrida in Bitolja	.70
Doli z orožjem	.30
Dve sliki: — Njiva; Starka (Meško)	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil; Marinka in Skrateljci	.40
Elizabeta	.35
Fabijola ali rekev v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gozdovnik (2 ZVEZKA)	1.20
Gospodarica sveta	.50
Gostilne v stari Ljubljani	.60
Grška Mytologija	1.50
Gusarji	.75
Gusar v oblakih	.80
Hadži Murat (Tolstoj)	.40
Hišni papež, vez.	1.50
Hektorjev meč	.50
Hedvika	.40
Hudi časi, Blage duše, veselolga	.75
Helena (Kmetova)	.40
Hudo Brezno (II. zv.)	.35
Humorske, groteske in Satire, vezano	.80
broširano	.60
Izlet g. Brončica	1.20
Izbrani spisi dr. H. Dolence	.60
Iz tajnosti prirode	.50
Iz modernega sveta, trdo vez.	1.60
Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger:	
2 zvezka	1.50
Igračke, broširano	.50
Igralice	.75
Jagunec	.60
Janko in Metka (za otroke)	.30
Jermak Zmagovatelj Med plazovi	.50
Jutri (Strug) trdo vez.	.75
broš.	.60

Jurčičevi spisi:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.50
0. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano	.75
Janu Milčičja (Povesti iz španskega življenja)	.50
Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek	.60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv.	.60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek	.60
Korvinska brata, povest iz mislonov v Korčiji	.30
Krvna osveta	.30
Kmečki punt (Senca)	.60
Kuhinja pri kraljici gosji nočici	.40
Kaj se je Markar sanjalo	.25
Kazalci	.60
Križev pot patra Kupljenika	.70
Kaj se je izmislil dr. Oks	.45
Levstikovih zbrani spisi	.90
1. zv. Pismi: Ode in elegije; Sonetne; Romane; balade in legende; Tolmač (Levstik)	.70
3. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	.70
Trdo vezano	1.50
Ljubljanske slike, Hišni bastnik, Trgovci, Kupčijski stražnik, Uradnik, Jeziki doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakaren, Duhovnik, itd.	.60
Lot na ženo (roman)	.80
Lucifer	1.50
Marjetica	.50
Materina žrtve	.50
Moje življenje	.75
Mali Lord	.75
Milijonar brez denarja	.75
Maron, krščanski deček iz Libanona	.25
Mladih zanikernikov lastni životopi	.75
Mlinarjev Janez	.50
Musolino	.40
Mrtvi Gostec	.35
Mali Klatez	.70
Mestija	.50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim srečim, Zbirka povesti za slovensko mladino	.25
Misterija, roman	1.50
Možje	1.50
Na različnih potih	.40
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod, ki izmiri	.40
Naša vas, II. del, 9 povesti	.90
Nova Erotika, trdo vez	.70
Naša leta, trdo vez	.70
broširano	.50
Na Indijskih otokih	.50
Nasi ljudje	.40
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Na krvavih poljanah, Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	.25
Onkraj pragozda	.80
Odličje Amerike, trdo vezano	.60
mehko vezano	.50
Praprečane zgodbe	.35
Pasti in zanki	.25
Pater Kajetan	1.50
Pingvinski otok	.60
Povest o sedmih obsekih	.50
Pravica kladiva	.50
Pabirki iz Roža (Albrecht)	.25
Pariski zlatar	.35
Prihajaj, povest	.60
voizalec	.25
Papežinja Fausta	1.60
Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire) trdo vezano	1.50
Po strani klobuk	.50
Plat zrna	.40
Pri stricu	.60
Prst božji	.30
Patria, povest iz irske junaske doba	.30
Prva ljubez	.50
Po gorah in dolinah	.80
Pol litra vipave	.60
Poslednji Mehikanec	.30
Pravljice II. Majar	.30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Prigodbe čebelice Maje, trdo vez	1.50
Pitice selivke, trdo vez	.75
Pred nevihto	.35
Potopitniki	.60
Poznavaj Boga	.30
Pirbi	.30
Povodnj	.30
Pravilni judok	.25
Prisega Huronskega glavarja	.30
Pravljice in pripovedke (Koštnik) 1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Prvi med Indijanci	.30
Preganjanje ljubljanskih misijonarjev	.30
Robinson	.50
Robinson Crusoe	.60
Revolucija na Portugalskem	.30
Rdeča in bela vrtnica, povest	.30
Roman mladega cesarja Hababuriana	1.50

Rdeča megla

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.50
0. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano	.75
Janu Milčičja (Povesti iz španskega življenja)	.50
Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek	.60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv.	.60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek	.60
Korvinska brata, povest iz mislonov v Korčiji	.30
Krvna osveta	.30
Kmečki punt (Senca)	.60
Kuhinja pri kraljici gosji nočici	.40
Kaj se je Markar sanjalo	.25
Kazalci	.60
Križev pot patra Kupljenika	.70
Kaj se je izmislil dr. Oks	.45
Levstikovih zbrani spisi	.90
1. zv. Pismi: Ode in elegije; Sonetne; Romane; balade in legende; Tolmač (Levstik)	.70
3. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	.70
Trdo vezano	1.50
Ljubljanske slike, Hišni bastnik, Trgovci, Kupčijski stražnik, Uradnik, Jeziki doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakaren, Duhovnik, itd.	.60
Lot na ženo (roman)	.80
Lucifer	1.50
Marjetica	.50
Materina žrtve	.50
Moje življenje	.75
Mali Lord	.75
Milijonar brez denarja	.75
Maron, krščanski deček iz Libanona	.25
Mladih zanikernikov lastni životopi	.75
Mlinarjev Janez	.50
Musolino	.40
Mrtvi Gostec	.35
Mali Klatez	.70
Mestija	.50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim srečim, Zbirka povesti za slovensko mladino	.25
Misterija, roman	1.50
Možje	1.50
Na različnih potih	.40
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod, ki izmiri	.40
Naša vas, II. del, 9 povesti	.90
Nova Erotika, trdo vez	.70
Naša leta, trdo vez	.70
broširano	.50
Na Indijskih otokih	.50
Nasi ljudje	.40
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Na krvavih poljanah, Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	.25
Onkraj pragozda	.80
Odličje Amerike, trdo vezano	.60
mehko vezano	.50
Praprečane zgodbe	.35
Pasti in zanki	.25
Pater Kajetan	1.50
Pingvinski otok	.60
Povest o sedmih obsekih	.50
Pravica kladiva	.50
Pabirki iz Roža (Albrecht)	.25
Pariski zlatar	.35
Prihajaj, povest	.60
voizalec	.25
Papežinja Fausta	1.60
Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire) trdo vezano	1.50
Po strani klobuk	.50
Plat zrna	.40
Pri stricu	.60
Prst božji	.30
Patria, povest iz irske junaske doba	.30
Prva ljubez	.50
Po gorah in dolinah	.80
Pol litra vipave	.60
Poslednji Mehikanec	.30
Pravljice II. Majar	.30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Prigodbe čebelice Maje, trdo vez	1.50
Pitice selivke, trdo vez	.75
Pred nevihto	.35
Potopitniki	.60
Poznavaj Boga	.30
Pirbi	.30
Povodnj	.30
Pravilni judok	.25
Prisega Huronskega glavarja	.30
Pravljice in pripovedke (Koštnik) 1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Prvi med Indijanci	.30
Preganjanje ljubljanskih misijonarjev	.30
Robinson	.50
Robinson Crusoe	.60
Revolucija na Portugalskem	.30
Rdeča in bela vrtnica, povest	.30
Roman mladega cesarja Hababuriana	1.50

Spisni za mladino

St. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi služstva za brezposelne, 80 str., broš.	.35
St. 29. Tarzan sin opic	.90
St. 31. Tarzan sin opic, trdo vez.	1.20
St. 32. Ziveti	.25
St. 33. (Gaj Salustij Krsp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš.	.50
St. 34. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani	.65
St. 37. Domače živali	.30
St. 38. Tarzan in svet	.90
St. 39. La Bohème	.90
St. 41. Misterij duše	1.50
St. 42. Tarzanove živali	.90
St. 43. Tarzanov sin, trdo vez	1.20
St. 44. Silka De Graye	1.20
St. 45. Silov. balade in romane	.80
St. 46. V metzu	1.50
St. 47. Namisljeni bolnik	.50
St. 48. To in onkraj Sotte	.30
St. 49. Tarzanova mladost, trdo vez	1.20
St. 50. Glad (Hamsun)	.90
St. 51. (Dostojevski) Zapiski iz življenja, I. del	1.50
St. 52. (Dostojevski) Zapiski iz življenja, II. del	1.50
St. 53. (Golar) Bratje in sestre	.75
St. 54. Idijot, I. del (Dostojevski)	.90
St. 55. Idijot, II. del	.90
St. 56. Idijot, III. del	.90
St. 57. Idijot, IV. del	.90
Vsi 4 deli	3.25
St. 58. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 59. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 60. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 61. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 62. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 63. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 64. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 65. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.45
St. 66. Kamela, skozi uho slišan, vesoljstvo	.4

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOHN NEWHAM:

NAPREDOVANJE

V očeh vseh, ki so ga poznali, je veljal Joe Binks za človeka, ki se je rodil pod srečno zvezdo. Joe pa je o tem mislil drugače.

Štirinajst let star je prišel k podjetju za sla. Obljubili so mu deset šilingov tedenske plače. Vsota res ni bila visoka, toda zanj, ki ni še nikjer ničesar zaslužil, je pomenila ministrsko nagrado.

Bil je uren in marljiv in predstojnik mu je kmalu opazil. Nič učenega, da je kmalu bil med prvimi pri podjetju. Dosegel je plačo 25 šilingov tedensko, ki se mu je videla knežja nagrada.

Nekega dne ga je predstojnik poklical v pisarno.

— Zelo sem zadovoljen z vami, — ga je nagovoril.

— Potrudil se bom, da boste zadovoljni tudi v bodoče, — se je zahvalil Binks.

Sporočiti vam imam, da smo se soričilo vaše pridnosti odločili prenesti vas v pisarno, — je dejal predstojnik.

— Iskrena hvala za vašo ljubeznjivo uvidenost! — je dejal Binks.

— Seveda, začeti boste morali kot praktikant z osemnajstim šilingi na teden. Se strinjate s tem?

— Seveda, — je dejal Binks.

Začel je torej kot praktikant z osemnajstim šilingi tedenske plače. Poldrugo leto je služil za ta danar, potem so mu plačo zvišali na petdeset šilingov tedensko. Bilo pa je vsem jasno, da je Joe preveč uporabna moč, da bi vse življenje sara za praktikantove groše.

Nekega dne ga je pozval predstojnik k sebi in mu rekel:

— Veseli me, da vas zopet vidim, tukaj. Prosim, sedite. Dosegli ste najvišjo plačo, ki jo lahko doseže praktikant. Sklenili smo, da vam odpremo pot do boljše pozicije. — Premestili vas bomo v knjigovodstvo. Imate kaj proti temu?

Oči so se mu "asvetile od tihe hvalečnosti. Binks se je zahvalil za pozornost, ki mu jo izkazuje predstojnik.

— Seveda, — je pripomnil predstojnik v knjigovodstvu boste morali začeti kakor vsak začetnik. — Začetna plača je devet in dvajset šilingov.

Binks je nemo prikimal. Zdal je, da je dobil svojo mizo in je delal se bolj marljivo kakor prej. Postal je glavni knjigovodja in slednjic nadknjigovodja. Prejemal je tedensko po devetdeset šilingov plače.

Potem ga je nekega dne pred-

stojnik zopet poklical k sebi.

— Za vami smo tako zadovoljni, — je dejal, ko je stal pred njim, — da smo vas povišali do najvišje stopnje, ki jo lahko doseže uradnik v knjigovodstvu. Smatramo pa, da je za podjetje izguba, če ima tako sposobnega in delovnega moža za v knjigovodstvu. Premestil vas bomo v oddelek za organizacijo. Seveda to lahko odklonite, če se ne strinjate z mojim predlogom. Pripominjam pa, da so v organizacijskem oddelku plače mnogo višje kakor v knjigovodstvu.

— Popolnoma se strinjam s predlogom, gospod predstojnik, — je dejal Binks. Prosim le pojasnila: kakšna začetna plača se mi obeta v tem oddelku?

— Šestdeset šilingov tedensko, — je dejal predstojnik.

— Sprejemam, — je dejal Joe resignirano.

Nastopil je službo v organizacijski pisarni. Napel je vse sile, zastavljal vse moči, da bi zadovoljil svoje predstojnike. V nekaj letih je čezel plačo 160 šilingov tedensko.

Ta vsota je tedaj predstavljala rajmanjši znesek, ki mu je bil potreben za preživljanje družine. Vsi so študirali. Izdatki so bili veliki. Stotideset šilingov je jedva zadostovalo za skromno življenje. — Vsak penny je prišel prav, da se je zamašila kakšna vrzel, ki je zevala v gospodinjstvem poročunu.

In zgodilo se je, da ga je predstojnik vnovič poklical v svojo pisarno.

V organizacijskem oddelku ste se sijajno obnesli! — mu je rekel. Mislim pa, da se nam zdi škoda vaših moči v tem oddelku. Predlagam vam sklep družbe, da sprejmete mesto ravnatelja pri kakšnem našem zunanjem zastopstvu. Seveda, če hočete sami.

Joe je skomignil z rameni.

— Hvala, — je dejal, — z mojo sedanjo službo sem prav zadovoljen in si ne želim nobenega napredovanja več.

Predstojnik je debelo pogledal.

— Tako? — je dejal. — Ali pa se tudi zavedate, kakšnim ugodnostim ste se odpovedali s tem? Kot ravnatelj kakšne podružnice lahko zaslužite do 300 šilingov tedensko.

Joe je odkimal.

— Hvala, vse vem. Če pa naravnost ne zahtevate od mene, da nastopim službo zastopnika podjetja

kje v inozemstvu, prosim, da me ne silite k temu. Ljubše mi je, da ostanem na svojem sedanjem mestu.

Tako je prišlo, da je dobil mesto ravnatelja in neke podružnice v inozemstvu drugi, ki ni bil ne tako delaven ne sposoben kakor Joe. — Joe si ni mogel dovoliti tega, da bi šel s prejemki pod stotideset šilingov na teden, čeprav se mu je obetala možnost, da doseže 300 šilingov tedenske plače. Njegova družina je zahtevala od njega žrtv, on pa ji ni smel odkriniti niti pennyja.

— Tega Binka prav za prav ne razumem, — je dejal predstojnik na sestanku dužnih delničarjev. Frej je bil vedno tako vnet za povišanje v službi. Nikoli ni odklel. Zdal pa se zdi, kakor da mu ni nič več do tega. Nu, če hoče, naj ostane tam, kjer je. Ampak škoda ga je. In jaz res ne razumem, kako je mogel odkloniti.

— Tudi nam se zdi ta reč zelo čudna in je ne razumemo, — so pripomnili delničarji in začeli razpravljati o drugih poslovnih zadevah.

RASTLINE SE HRANILJO Z ŽIVALMI

Usoda rastline je ta, da rabi živali za hrano. A obstaja majhna skupina rastlin, ki nasprotno lovijo živali, zlasti žuželke in se z njimi "masti". To dejstvo je odkril že l. 1769 na neki eksotični rastlini, nekoliko let pozneje pa ga je ugotovil bremenski zdravnik Roth za rosice naših močvirnih krajev. A čeprav je sam Darwin o mesojednih rastlinah napisal obširno delo, so vesti o teh rastlinah razni znanstveniki še pozneje proglasi za "domneve senzacije željnih prirodopiscev".

Mesojedne rastline ali karnivore, kakor jih imenuje znanost, nahajamo večinoma po močvirnih krajih, ki so človeku težje dostopni. Tla teh močvirj jim ne nudijo mnogo hrane in če se nečisto hraniti s prahom močvirnih mahov, morajo pač loviti žuželke. V teh najdejo dovolj snovi za svojo rast v obliki dogotovljenih beljakovin. Prilagoditev na ta način prehrana je pri naši rosici tako velika, da prenese rast v loncu samo tedaj, če jih zalivamo z vodo, ki vsebuje le malo soli, najboljše z destilirano vodo.

Če se pa hačajo hraniti z živalmi, jih morajo najprej uloviti. To delajo na različne načine. Ena izmed mesojedk privablja žuželke z barvo svojih širokih listov. Površina teh je posejana z majhnimi žlezami, ki izločujejo lepljiv sok. Ko se komar ali mušica ujame na ta lim, jo rastlina vrhu tega zavije v list. Del žlez izločuje neki prebavni sok, podoban našemu želodčnemu soku, ki prebavljuje dele živalice razkroji in razstopi.

Rosica ima žlici podobne liste z rdečkastimi dlačicami, ki končajo v žlezo. Žleze izločujejo lepko tekočino, na katero se žuželka sprime. Dlačice se potem zvijejo nadno kakor lovke. Zadušeno žival oblije prebavni sok, ki jo razkroji v nekoliko dneh. Zanimivo je, da se rastlina ne da premotiti in takoj izvrže kamenček oziroma kakšno drugo neprebavljivo stvar. Dlačice se sploščeta sicer sklonijo nad kamenček, a se kmalu vrnejo v prvotno lego. Mesojedka mora torej dobro razločevati pravo od nepravga, kar je podčrtal že Darwin.

Ena izmed naših, že redkih mesojedk, lovi majhne vodne živalce z neko vrsto loputnice. Mesojedke v Ameriki in Aziji so znatno večje od naših in tudi njih lovilne priprave so mnogo bolj rafinirane. "Venerina past" iz Caroline ima na pr. liste, ki se končajo v nekakšno školjko. V njeni notranjosti so občutljive dlačice. V trenutku, ko se žuželka dotakne takšne dlačice, se školjka bliskoma zapre in živalica je izgubljena. Neka druga mesojedka iz

tropske Azije je del svojega lista preobličila v vrč, ki privablja žuželke s svojim duhom in barvo. Žuželka pade s spolzkega roba v vrč, ki je čisto do polovice napolnjen s sokom, in utone. Narava pa je ustvarila tudi živali, kakor neke muhe, komarje in črve, ki jim ta rastlina ne more do živga in se se celo v njenem vrču razvijajo.

PRIJATELJICO VRGEL IZ LETALA

Japonski letalec Hamamatsu je že dalj časa obletaval z ljubavnimi ponudbami neko grajo, ki pa je odlašala njegovo vsiljivost. Slednjič pa jo je le pregovoril, da je napravila z njim na letalu izlet v značne višave. S tega poleta se je vrnil Hamamatsu brez gešče, njegovo spremljevalko pa so našli raztrgano na neki njivi. Pri prvem zaslišanju je Hamamatsu tajil zločin, pozneje pa je priznal, da se je gešči osvetil s tem, da jo je vrgel z višine 2500 metrov na zemljo, kjer je obležala mrtva.

SLADKOR POVZROČA NAHOD

Neki angleški šolski zdravnik je nedavno ugotovil, da se pojavljajo pri učenkah po povratku s počitnic v zavode česti katarji. Preiskoval je vzroke in ugotovil, da je krivo tega nahoda in premražen prekomerno zauživanje sladkarij in poraba sladkorja. Zdravnik, ki je to ugotovil, pravi, da je v svetovni vojni, ko je bila na razpolago znatno manjša sladkorja kakor v normalnih časih, padel odstotek katarjev 0,8, med tem ko kaže statistika leta 1914 povišan odstotek 2,6, po vojni leta 1919 pa celo 7,25.

Marian Pfeifer, New York:

KRASOTE JUGOSLAVIJE

V sosednjem Lattermanovem parku, ki je priključek Tivolija, so moderno urejeni paviljoni "Ljubljanskega vzorčnega velesejma". Vsakoletna pomladanska kakor jesenska razstava domačih industrijskih proizvodov, privabi na tisoče gostov iz vseh krajev naše domovine. Ugodno je zastopana tudi inozemska industrija. Tik sejnišča je moderno urejeno teniško igrišče "sportnega kluba "Hirija", katero služi v zimski sezoni drsalnemu sportu. V sosednjem Trubarjevem parku se prične v kratkem z gradnjo pravoslavne cerkve, ki bo prva v Sloveniji. V Narodnem domu je nameščena Narodna galerija. Nova povojna pridobitev je izrednega pomena za zgodovino slovenskega naroda, saj so tu shranjena najdragocenejša dela naših mojstrov. Grobarja, Ivane Kobilice, Sterleta, Jakopiča in Vavpotiča. Čvrsto je zastopana tudi mlajša generacija naše upodabljajoče umetnosti. Okusno je renovirana fasada kr. opere, pred njo pa krasni nasadi z doprsnim spomenikom naših najstarejših dramskih umetnikov Borštnika in Verovška.

Letatko je postala znamenita Dunajska cesta vsled palače "Ljubljanske kreditne banke" in pravkar dograjenega nebotičnika Pokojniškega zavoda. Novi nebotičnik je najvišja in najmodernejša zgradba Ljubljane. Nova stavba zastopa višek najmodernejšega komforta, je ponos mesta in cele Slovenije. Spodnji prostori so namenjeni trgovskim lokalom, dočim so v ostalem gospodarske in društvene pisarne in zasebna stanovanja. V 11., 12. in 19. nadstropju bo najmodernejša urejena kavarna s prekrasnim

razgledom na ljubljansko polje in Kauniške planine.

Zelo prometna je Šelenburgova ulica, skozi katero vodi novodograjena proga cestne železnice na Vič. Prenovljena je fasada uršlinske cerkve pred katero je moderno reguliran in asfaltiran Kongresni trg s spomenikom Sv. Trojice. Razširjena je Šelenburgova ulica pri Dramskem gledališču. Regulirana je Vezova ulica in Napoleonov trg (Križanke), ki ga krasni spomenik "Hirije oživljene". Zelo okusno je preurejena Čojzova ulica (bivši Grabeg), s Čojzovo piramido in krasnim razgledom na Sv. Jakoba trg. Tudi tod je dala roka mojsara Plečnika zelo vidne znake moderne Ljubljane. Prekrasni nasadi z mramornatim volujakom napravijo na vsakogar najlepši vtis.

Dočim je Stari trg ohranil povsem prvotno lice, je opaziti na-

metnega zavoda in Vzemne hranilnice so ji dale novo lice.

Povečali sta svojo kapaciteto Mestna plinarna in elektrarna. Ni ga skoro mesta, da bi se v povojni dobi tako naglo povzpelo kakor prestolnica Ljubljana. Opaža se velik napredek zlasti v predmestju, Ježica, Vič in Rožna dolina, kjer je zrastle par tisoč novih hiš in vil. Za razvoj mesta je najugodnejša točka ljubljansko polje med Ježico in St. Vidom, ki bo v nekaj desetletjih spojeno z Ljubljano.

Ljubljana je z ozirom na svoje lice tudi v turško-prometnem ožiru zelo priljubljena. Ugodne avtobusne zveze kakor železniške zveze, s turističnimi vlaki nudijo zlasti tujcem posebno ugodnost. Pa tudi okolica sama je zelo privlačna. O tem pričata zlasti Smarna gora in Sv. Katarina, ki sta vedno priljubljeni točki izletnikov. Zaduje čase pa je postala popu-

Kongresni trg

predek Mestnega trga. Velikomestni trgovski lokali, z okusnim aranziranjem podajajo sliko modernega mesta. Renoviran je Mestni magistrat, pred katerim stoji spomenik kralja Petra-odbojitelja. Spomenik je iz domačega podpečkega mramorja in je eno najboljših del mojstra Dolinara. Med stopniščem mestne hiše stoji na meter visokem postajku slikoviti zrebec, ki predstavlja moč, na njem pa zologlav kralj Peter v svojem kraljevskem plašču.

Najnovejšo delo pa je trojni most, ki polje od Marijinega trga proti Stritarjevi ulici. Tudi to je simbolično zamišljeno arhitektonsko delo. Srednji most stoji na istem mestu kakor Franciškanški, dočim vodi deva miro Prešernovega spomenika in desni od Wolfve ulice. Tromostovje se steka v Stritarjevi ulici, ki vodi k spomeniku kralja Petra. Celota, predstavlja impozantno baročno balustrado mostovja, daje povsem novo lice Marijinemu trgu. Nanovo zgrajen Čevljarški most, ki vodi od Jurčičevega trga na Mestni trg. Nadaljuje se z deli regulacije Ljubljane in bo tudi v kratkem dovršena.

Ena najmodernejših in najpomembnejših je Miklošičeva cesta. Asfaltirana ulica z širokimi pločniki in modernimi palačami, je ena najlepših v centru mesta, katere ravna linija pride zlasti do izraza ob večerni razsvetljavi. Na obeh straneh moderne palače, Vzajemne zavarovalnice, Grafični dom, Delavske zbornice, Okrožnega urada, Zdržne gospodarske banke in večjih stanovanjskih hiš. Pokojniškega zavoda Pro-

larna Sv. Gora pri Lazah. Napredek industrije v provinci je očaji napredek prestolice.

Pri "Figoven", kjer je avtobusna postaja vseli linij Gorenjske, Dolenjske in Notranjske, sem se vsedel v avtobus, ki vodi proti Novemu mestu.

Dolenjska! Čeprav je nekoliko otožna pokrajina, vendar pa se najde v tej otožnosti zelo veliko lepote. Vozimo se proti Turjaku, kjer je znameniti turški grad, ki je znan še iz turških bojev. Mogočno zidovje iz starodavnih stolpi in težkim omrežjem podzemskih ječ te skoro pretrse. Velikasten grajski vhod, nad katerim se blesti tradicionalni grb Auerpergerov, priča o močehostni nekdanje gospode. Pred gradom je znamenita turška lipa, pod katero so se v davni zbirali dolenjski očanci-borci za svobodo kmetskega naroda.

Okolice je čudovito romantična. Vse naokoli gosto zaraščeni smrekovi in bukovni gozdovi, iznad katerih se dviga Krim. Pod njim pa krasna slika iškega Vintgarja. Krim je postala zlasti zanimiva v zadnji dobi, kjer je zgrajena šest metrska široka cesta. Ta okolica nudi čudovito lepoto v vročih poletnih dneh, medtem ko je v zgodnji pomladi, jeseni in zimi zakrta v kopreno izanske megle.

K J E J E moj brat Jernej Markun, doma iz vasi Okroglo pri Kranju. Pred sedmimi leti je bival v Duluth-u, Minn. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi sporoči, ali naj se pa sam javi svojemu bratu: Lorenc Markun, 233 East 88th St., New York, N. Y.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNODRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Pradednik:
FRANK HOTKO
507 E. 73rd St.,
New York City

Podpredsednik:
MICHAEL UREK,
1715 Gates Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK,
550 Liberty Avenue,
Wilmington Park, L. I.

Blagajnik:
PETER RODE,
72-23 67 Place,
Glendale, L. I.

Zapiskar:
RADO VAVPOTICH,
22-15 — 23th St.,
Astoria, L. I.

Nadzorni Odbor:
FRANK LUPSHA,
431 Morris Avenue,
Rockville Center, L. I.

ANTON CVETKOVICH
553 Seneca Ave.
Brooklyn, N. Y.

FRED VELEPEC
72-25 — 67 Place,
Glendale, L. I.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančno pojasnila. V nesreči se šele pozna kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtno podpore ter ima v blagajni skoro \$17,000.00.

Društvo zbiruje vsako štetno soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

7

(Nadaljevanje.)

Tega vprašanja ni pričakoval, temveč solze, obup, prošnje, zakletve in že naprej se je pripravil, kaj bo na to odgovoril.

Ali mu je hotela izvit iz rok vsako orožje? Ali je zastoj toliko let čakal na zadoščenje žene, ki mu je ukradla srečo njegovega življenja?

Da mu je to storila, ni še nikdar tako občutil kot sedaj, ko ji je po dolgih letih zopet stal nasproti in je zopet občutil, kako upliva nanj čarobnost njene lepote.

Ako bi se pokazala, da ji je vseeno, bi bilo pogajanje med njima mnogo lažje.

Dolga leta mu niso prinesla pozabljenja in tudi ni mogel biti proti njej bolj pravičen, ako je mislil na vzroke zakaj ga je nekdanj zavrnila.

Značaji in nazori obeh so bili preveč različni. In še mlada žena je preveč trpela pod njegovo neizmerno ljubeznijo, strastjo in ljubosumnostjo, iz česar se je porodila krutost. In ko je spoznala drugega moža, h kateremu jo je njena duša vriskaje vlekla, tedaj mu je večkrat priznala: — S teboj ne morem več živeti! Pusti me, da grem.

In iz sijaja in bogastva je nesmiselno šla v skromne življenske razmere, je junakinja sprejela nase boj z življenjem in ga je tudi z mladim umetnikom Pijem Hrastnikom obvladala.

Lončar je vedno zosledoval po obeh. Vsako težavo ki je prišla na pot mlademu, še ne poznane arhitektu, je z veseljem pozdravil, pri vsakem njegovem uspehu pa ga je polnila jeza. Toda vsa njegova nevoščljivost ni mogla škodovati stalnemu napredku arhitekta Hrastnika.

Velik in spoštovan je stal čez nekaj let mladi arhitekt pred očmi vseh meščanov.

Ko je na svoj nenavadno moderen način zgradil mestno hišo, je vsa javnost postala nanj pozorna. In naenkrat je prišlo v navado: kdor je hotel imeti svojo hišo lepo zidano in razdeljeno, jo je moral sezidati ali pa predelati arhitekt Hrastnik, ki ni bil samo velik umetnik, temveč tudi zelo prikupljiva osebnost.

Tukaj je moral Jurij Lončar opustiti svoje misli na maščevanje in zadoščenje — temu priljubljenemu možu ni mogel stopiti blizu. Cveteli so mu umetniški in gospodarski uspehi poleg izredno srečnega družinskega življenja, ki so mu ga napravili lepa žena, nadarjen sin ljubka hčerka.

In Lončar je nekega dne slučajno zvedel za veliko lahkomišljenost Pija Hrastnika, ki je za svojega prijatelja prevzel tako visoko poročilo. Tedaj pa je porabil vsa sredstva, da je dobil te dragocene listine v svoje roke že iz občutka, da bodo mogoče kdaj zanj neprepeljive vrednosti.

Zbal se ni nobenega truda, dokler ni dosegel svojega namena. In danes je bil s tem tako daleč, kar je že dolga leta tako iskreno želel. Bilo je, kot bi mu pošasti maščevanja v svojem poželjenju po osveti prišle na pomoč.

V rokah je imel, da bi gospo uničil — mogel je uživati svojo maščevalnost. In temu maščevanju ni bilo popolno zadoščenje, ako bi mogel zadeti tudi Pija Hrastnika.

Toda Hrastnik si je že iz bojazljivosti sam sodil!

4.

Ker je bila mati že dolgo odsotna, je Hinka navdajala bojazn. Kaj je tujec hotel od nje? Imel je pravico, da ve, zakaj je ta tujec tako dolgo ostal v hiši.

Odločno stopi v sprejemno sobo in prvi pogled na mater mu je povedal, da se je godilo nekaj zelo važnega. Kako bled in prepaden je bil njen ljubeznjivi obraz!

Mati se stresla, ko zagleda sina.

— Hinko — ti si —?

— Da, mati!

Hinko obstane pri vratih in se lahno prikloni Lončarju.

— Moj sin.

S temi besedami predstavi gospa Hedvika svojega sina, nato pa pove ime tujca.

— Zelo nekaj resnega in težkega je za nas, Hinko, kar je pripeljalo gospoda sodnega svetnika k nam. Prosim, sedi.

In nato z velikim zatjevanjem razjasni sinu, kar je ravnokar izvedela.

V svojem prvem presenečenju je hotel Hinko skočiti pokonci — To je nemogoče!

Toda materin izglede vpliva nanj in ostane miren.

Gospoj Hedviki je bilo, kot ne bi bila več ista, temveč popolnoma drugo bitje, ki je stalo izven njene osebe in ki je delalo kot bi bilo na gledališkem odru, dokler ne pade zavesa in more zopet postati isto, kar je bila.

To — to je mogel storiti mož svoji ženi, oče svojim otrokom v brezmejnih lahkomišljenosti!

— In — in vi se držite na to listino brez vsakega odloga? — reče s težavo Hinko Lončarju.

— Gospod sodni svetnik Lončar ne dovoli, da bi dvomili o njegovi volji, — pravi gospa Hedvika. — Mislim pa, da bo jutri naš prijatelj gospod Jesenko vse potrebno govoril z gospodom Lončarjem.

Jurij Lončar bi moral te besede smatrati za odslovlitev. In gospa Hedvika je tudi tako mislila. Komaj še je mogla prenašati kruto in bledo obličje neljubega obiskovalca. Želela je biti sama, da ima čas premišljevanj o nesreči, ki je tako nepričakovano in naglo prišla nad družino.

Toda Lončar se za odhod ni mogel tako hitro odločiti.

— Četudi ne smatram, da bi bil pogovor z vašim pravdnim svetovalecem potreben, vendar se uklonim vaši želji. Zdaj pa želim samo še nekaj: da mi dovolite, da pogledam po vaši hiši.

Ali je prav slisala? Ali je bil res Jurij Lončar, ki je izgovoril te nesramne besede? In celo na dan pogreba gospodarja?

— Prosim, prav nič vam ni na poti. Moj sin vas bo spremljal. In morebiti mi boste tudi verjeli, ako vam rečem, da imam jaz in moji otroci tudi svojo lastnino.

— Razume se da se osebne lastnine ne bom dotaknil.

— Ali želite kako listino o inventarju?

Vsed njenega žaljivega vprašanja postane Lončar zelo ozlovoljen.

— Zdi se mi, da mislite milostljiva gospa, da sem jaz, ki sem prišel v svoji popolni pravici, sedaj tukaj v roparskih namenih?

— Ne, gospod svetnik. Pri vsem tem pa si dovolim pripombo, da je zelo čudno, da pridete s svojimi zahtevami na dan gospodarjevega pogreba. — Gospa Hedvika se ni mogla zdržati, da ne bi tega rekla.

(Dalje prihodaj.)

POLITIČNI ATENTATI V
FRANCIJI

Zločinski atentat ruskega emigranta Gorgulova je močno vznemiril Francijo in ves svet. V Franciji namreč že nad četrto, stoletja ni bilo nobenega političnega atentata. V današnjih vznemirljivih časih pa je Francija naravnost otok mirnega in zločnega življenja.

Tudi v dobi zadnjih 150 let je bila Francija le malokrat prizorišče zločinskih atentatov, ki se začne šele z nastopom vlade Napoleona Bonaparta. Nanj sta bila izvršena dva atentata, še ko je bil član direktorija. Tretjič je bil napaden na Dunaju, četrtoč pozneje v Parizu. Ker je vse štirikrat srečno ušel morilčevi roki, so ga imeli za neranjivega in neumrtljivega.

Po padcu Napoleona so atentati prenehali. Šele ko je nastopil vladalo "meščanski kralj" Louis Philippe, je 25. julija 1855 vrgel Korzičan Fieschi bombo proti kralju. 21 oseb spremstva, med njimi maršal Martier, je pri tem napadu prišlo ob življenje. Fieschi in dva njegova sokrivca so justificirali. Ta ponesrečeni atentat je dal povod za napad Alibauda 1. 1836, dalje za atentate Menierma, Darmesa, Lecontea in Henria. Skupno je bilo izvršenih na Louisa Philippea nič manj kot 10 atentatov.

Eno največjih atentatorskih zločinov v Franciji je bil takozvani Orsinijev atentat na Napoleona III. 14. januarja 1858. Tega dne zvečer se je peljal Napoleon III. s svojo ženo in večinskim spremstvom v opero. Koso se vozovo ustavili pred vodom, je bilo slišati tri detonacije, ki so bile slišati tri detonacije. Deset mrtvih je obležalo na tlaku. 150 oseb je bilo ranjenih. Napoleon in kraljica sta ostala živa in cela. pristopoval sta predstavi do konca in sta se po predstavi peljala v Tuilleroje, kakor da se ni zgodilo nič. Priprave na atentat je bil kralj pozneje hridko razjokal ob zibeli svojega otroka.

Atentatorje so prijeli. Njih vodja je bil italijanski grof Orsini, ki je še iz ječe pisal Napoleonu III. pismo, naj osvobodi Italijo z orožjem, kajti napad je bil izvršen za tegadelj, ker je videl atentator v njem glavno oviro italijanskega zedinjenja. Orsini so kmalu nato justificirali, atentat pa je le pripomogel k temu, da so ljudje začeli posvečati pozornost italijanskemu vprašanju.

Tudi v tretji republiki je bilo nekaj atentatov. 9. decembra leta 1893 je vrgel anarhist Vaillant eksplozivno bomb v poslansko zbornico in ranil pri tem 20 poslanec. Zadnji atentat političnega značaja je bil 24. junija 1894. Tedanji predsednik Sadi Carnot, o čem entente, se je peljal iz Elizeja v gledališče. Med vožnjo se je zavrtel na stopnico voza moški z bodalom v roki in je sunil predsednika naravnost v srce. Zdravniška veda mu ni mogla pomagati in oteži življenja. Dve uri pozneje je ležal Carnot že na mrtvaškem odru.

Udobno Hitro
Poceni

Lahko danes potuje vsakdo, kdor je dobil potrebna navodila od veččega zastopnika. Da ne boste imeli na potovanju nobenih zaprek, pišite za brezplačna pojasnila na —

METROPOLITAN TRAVEL
BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

PREMACANA JETIKA

Svickarskemu znanstveniku dr. Spalingerju se je posrečil nov izum, ki mu bo prinesel naslov največjega dobrotnika v zgodovini zaravnilstva, če je sveda vse res, kar pišejo o njem londonski listi. Iznašel je namreč novo sirotko, ki v kratkem času ozdravi vsakršno jetiko in tudi pri zdravem človeku prepreči okuženje s Kochovimi bacili. Dr. Spalinger je prepričan, da bo zdaj jetika premagana nevarnost, kakor so kože. Nova sirotka se je enako uspešno obnesla pri judeh in živalih.

Raziskovanja, ki so imela veliko uspeha, so trajala dvajset let. — Znanstvenik je deloval v največji tajnosti, ker ni maral nobene reklame in se je tudi bal obuditi prezigodaj upanje. Uporabil je v laboratoriju vse lastno premoženje, ki ga je podedoval po očetu, svickarskemu tovarnarju, vso ženinoto in ves denar, ki so ga prispevali bogati sodniki. Kljub temu ne bi bil mogel zaključiti svojega dela, če bi mu v zadnjih letih ne bi priskočili na pomoč londonski mecen, ki so izvedeli o velikem pomenu izuma. Zdaj je sporočil dr. Spalinger sestavo svoje sirotke britskemu ministru narodnega zdravja in vodilnim londonskim bolnišnicam za praktično opazovanje. V aprilu je prvi predaval o svojem izumu ožjemu krogu v zasebni hiši lady Seafort, znane javne dobrotnice. Predavanje je zbralo sijajno občinstvo. Med drugimi so bili navzoči Westminsterki vojvoda lord Allington, lord Wolverton, Aga-khan in druge osebnosti. Dr. Spalinger, ki je po dolgih letih prvi zapustil svojo delavnico, se bil tako razburjen, da proti pričakovanju ni mogel spregovoriti nič besedice. Namesto njega je prečital njegov rokočopijski general sir Frederick Maurice, znani kemik, ki

je dr. Spalingerju stalno pomagal pri delu.

Sirotka, ki se vcepi človeku ali živali, je popolnoma nevarna ter ne more povzročiti nobene škode organizmu.

Njen glavni sestavni del so mrtvi protituberkulozni mikrobi, ki pa morajo prestati daljše strokovno postopanje. Od kraja se razvijajo pod istimi pogoji kakor v živem telesu. Nato se prenesejo v hladnejšo okolico in morajo poginuti. Ta povsem naravna smrt nič ne učinkuje na kemične in fizične lastnosti, ki ostanejo neizpremenjene kakor pri živih mikrobih. V obliki cepiva ti mikrobi takoj pomorijo bacile jetike. Imajo še eno dobro lastnost: delujejo tem bolj naglo in učinkovito, čim bolj je bolnik zastrupljen po bacilnih jetikah. — Ozdravljenje je enako uspešno v vseh slučajih. Bolniki, ki bi morali umreti v nekoliko letih ali mesecih, so rešeni za novo življenje. Posamezne kemične, nemške in druge tovarne so izumitelju ponudile pravljene zneske, če bi jim prepustili sirotko v monopolno izkoriščanje. A dr. Spalinger je zavrnil vse ponudbe in popolnoma brezplačno izročil svoj izum človeštvu.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročilna pošila. Ne čakajte, da se vas opominja, temveč o vite naročnino ali direktno, ali pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Pontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cull, A. Saffin
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Butchar
Chicago, Joseph Bilsh, J. Bevil
J. Lukanic, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bamblich
J. Zalel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich

KANSAS

Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagar

MARYLAND

Steyr, J. Černe
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povis
Virginia, Frank Hrvatic
Waukegan, Jože Zelenc

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA

Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

SHIPPING
NEWS

27. maja:
France, Havre
Olympic, Cherbourg

28. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
St. Louis, Cherbourg, Hamburg

1. junija:
Mauretania v Cherbourg

2. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen
General Von Steuben v Cherbourg in Bremen

3. junija:
Majestic v Cherbourg
Westerland v Havre

4. junija:
De France v Havre
Rotterdam v Boulogne sur Mer

7. junija:
Leviathan v Cherbourg
Bremen v Cherbourg in Bremen

8. junija:
Pres. Harding v Cherbourg
Aquitania v Cherbourg

9. junija:
Saturnia v Cohn in Havre

10. junija:
Conte Blancman v Genova
Lafayette v Havre

11. junija:
Paris v Havre
Homerie v Cherbourg
Volendam v Boulogne sur Mer

15. junija:
Olympic v Cherbourg
Eregratia v Cherbourg
Europa v Cherbourg in Bremen

16. junija:
France, Havre
Berlin v Bremen

17. junija:
Roma v Genova
Volendam v Havre

18. junija:
Saturnia v Boulogne sur Mer
Minnetonka v Cherbourg

21. junija:
Lafayette v Havre

22. junija:
De France v Havre
Pres. Roosevelt v Cherbourg
Majestic v Cherbourg
Mauretania v Cherbourg

23. junija:
Bremen v Cherbourg in Bremen
Stuttgart v Cherbourg in Bremen

24. junija:
Vacancia v Trst
Belgeland v Havre

25. junija:
Volendam v Boulogne sur Mer

26. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen

28. junija:
Conte Grande v Genova
Leviathan v Cherbourg

29. junija:
Paris v Havre
Aquitania v Cherbourg

30. junija:
Champlain (NOVI) v Havre
General Von Steuben v Bremen

1. julija:
Olympic v Cherbourg
Europa v Cherbourg in Bremen
Lancasteria v Cherbourg
Westerland v Havre
Deutschland v Cherbourg in Hamburg

2. julija:
Rotterdam v Boulogne sur Mer

5. julija:
Cleveland v Cherbourg in Hamburg

6. julija:
President Harding v Cherbourg

7. julija:
Saturnia v Trst
Eregratia v Cherbourg
New York v Cherbourg in Hamburg
Dresden v Cherbourg in Bremen

8. julija:
Majestic v Cherbourg
Lafayette v Havre

9. julija:
De France v Havre
Bremen v Cherbourg in v Bremen
Volendam v Boulogne sur Mer

12. julija:
Bochambeau v Vigo in Havre

14. julija:
Albert Ballin v Cherbourg in Hamburg
Berlin v Cherbourg in Bremen

16. julija:
Aquitania v Cherbourg
Homerie v Cherbourg
Lafayette v Havre

17. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen
Milwaukee v Cherbourg
Statendam v Boulogne sur Mer
Conte Blancman v Genova

19. junija:
Leviathan v Cherbourg
Europa v Cherbourg in v Bremen
Champlain v Havre

22. junija:
Pres. Roosevelt v Cherbourg

21. junija:
Olympic v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg in Hamburg
Stuttgart v Cherbourg in Bremen

22. julija:
Paris v Havre
Belgeland v Havre

23. julija:
Eregratia v Cherbourg
Volendam v Boulogne sur Mer

28. julija:
Majestic v Cherbourg
De France v Havre
Deutschland v Cherbourg in Hamburg
Bremen v Cherbourg in v Bremen
Gen. von Steuben v Cherbourg in Bremen

29. julija:
De France v Havre
Conte Grande v Genova
Westerland v Havre

30. julija:
St. Louis v Cherbourg in Hamburg
Rotterdam v Boulogne sur Mer

NAZNANJAMO

VELIKO
ZNIŽANJE

CEN

na glasovitih ladjah
SATURNIA IN VULCANIA

ZA DIREKTNO VOŽNJO V STARI KRAJ

in v sedanja carinskih motenj in drugih voženj po železnici

"VULCANIA" 24. junija

nadaljna navodila vprašajte svojega agenta

CH LINE One (1) State Str., New York, N. Y.

Posebna ploha v Havre "SATURNIA" 9. junija
po posebni ceni,

NEW YORK

Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, Frank Masie

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hill
Cleveland, Anton Bobek, Chas
Karliger, Jacob Resnik, John S'p
nik, Frank Zadnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kurše
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakš
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobec
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Jo.
vanšek
Crafton, Fr. Machek
Export, G. Prevlj, Louis Zupan
H. A. Skerlj
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Homer City in okolico, Frank
renchack
Irwin, Mike Paushek
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauzelj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arh
J. Pogacar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdirc

VSE LINJE in PARNIKE

Spodaj igrenovana slovenska tverka
zastopa vse važne

Trans-atlantske Linije

In zato lahko odpremi vsakega potnika na kateremkoli parniku. V našem interesu je, da se kadar mišite na potovanje v stari kraj, ali od tam sem, vselej obrnete na storo, znano in zanesljivo domače podjetje: LEO ZAKRAJŠEK General Travel Service 1359 Second Ave., New York, N. Y. 13 LET V TEM POSLU!

Steelton, A. Hren

Unity Sta. in okolico, J. Skerlj
Fr. Schiffer
West Newton, Joseph Jovan
Willcock, J. Leterdej

UTAH

Helper, Fr. Kreba

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Tratnik in Jom.
Koren
Sheboygan, Leo Majcen

WEST ALLIS

Frank Skok

WYOMING

Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik lada potrdilo na svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za četrt leta \$1.50.

New York City je \$7. celo leto.

Naročnina za Evropo je \$7. za celo leto.